

Česká zemědělská univerzita v Praze

Provozně ekonomická fakulta

katedra humanitních věd

Bakalářská práce

Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let

Adéla Albertová

© 2016 ČZU v Praze

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Adéla Albertová

Hospodářská a kulturní studia

Název práce

Institute pro trávení volného času mládeže do 18 let

Název anglicky

Institutions for Leisure Time Spending of the Youth up to 18 years of age

Cíle práce

Cílem práce je zjistit, zda si vybraná instituce pro trávení volného času mládeže plní své veřejné poslání. V případě zjištěných nedostatků zástupcům instituce navrhnout postup na zlepšení stavu. Dílčí cíl této práce je zhodnotit možnosti trávení volného času spolu s nabídkou volnočasových institucí pro mládež do 18 let v městské části Praha 3. Dalším cílem je vymezení pojmů souvisejících s volným časem dětí a mládeže podporující následný výzkum.

Metodika

Teoretická část je zaměřena na vymezení základních pojmů týkající se volného času, volnočasových institucí, dětí a mládeže. Informace jsou získány studiem odborné literatury a internetových zdrojů.

V úvodu praktické části je charakterizována městská část Praha 3 a jsou zhodnoceny možnosti pro trávení volného času s použitím převážně internetových zdrojů. Analýza vybrané instituce je zpracována studiem dokumentů, účetních výkazů a zveřejňovaných údajů, které jsou zpracovány institucionální analýzou Bronislawa Malinowského při které se na základě zhodnocení funkce (množiny aktivit pro volný čas mládeže) provádí kvalifikovaný odhad, zda poslání je plněno. Současně se hodnotí, zda organizace má pro daný účel dostatek prostředků (prostory, zařízení, finance, personál, pravidla). Velká část informací je získána pomocí terénního výzkumu, tedy pozorováním a vedením polostrukturovaných rozhovorů s pracovníky instituce.

Doporučený rozsah práce

30-40 stran

Klíčová slova

volný čas, sociální instituce, volnočasové aktivity, mládež, výchova, rodina

Doporučené zdroje informací

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674731.

MALINOWSKI, Bronisław. A scientific theory of culture and other essays. North Carolina: Chapel hill, 1944.

PÁVKOVÁ, Jiřina a Bedřich HÁJEK. Školní družina. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 8071787515.

PÁVKOVÁ, Jiřina. Pedagogika volného času. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 8071787116.

VÁGNEROVÁ, Marie. Vývojová psychologie: dětství a dospívání. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 9788024621531.

Předběžný termín obhajoby

2015/16 LS – PEF

Vedoucí práce

PhDr. Miroslav Polišenský, CSc.

Garantující pracoviště

Katedra humanitních věd

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2016

doc. PhDr. Michal Lošťák, Ph.D.

Vedoucí katedry

Elektronicky schváleno dne 10. 3. 2016

Ing. Martin Pelikán, Ph.D.

Děkan

V Praze dne 13. 03. 2016

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že svou bakalářskou práci „Instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let“ jsem vypracovala samostatně pod vedením vedoucího bakalářské práce a s použitím odborné literatury a dalších informačních zdrojů, které jsou citovány v práci a uvedeny v seznamu literatury na konci práce. Jako autorka uvedené bakalářské práce dále prohlašuji, že jsem v souvislosti s jejím vytvořením neporušila autorská práva třetích osob.

V Praze dne 14. 3. 2016

Poděkování

Ráda bych touto cestou poděkovala vedoucímu mé bakalářské práce PhDr. Miroslavu Poliškému, CSc. za cenné rady, odbornou pomoc a vstřícnost při konzultování mé bakalářské práce. Zároveň bych chtěla poděkovat řediteli Základní školy Chelčického Pavlu Ostapovi za pomoc při vykonání mé praxe a vedoucí školní družiny Marii Valentové za její ochotu a poskytnutí potřebných informací k vypracování mé práce.

Institute pro trávení volného času mládeže do 18 let

Institutions for Leisure Time Spending of the Youth up to 18 years of age

Souhrn

Bakalářská práce se zabývá institucemi pro trávení volného času mládeže v městské části Praha 3. Hlavním cílem této práce je zjistit, zda vybraná volnočasová instituce plní své poslání a zhodnotit nabídku volnočasových aktivit ve vybrané lokalitě. Skládá se z části teoretické a praktické.

V teoretické části jsou vysvětleny pojmy volný čas, účastníci volného času, instituce, příspěvkové organizace a na závěr jsou zmíněny možnosti dotací neziskovým organizacím.

Výzkumná část představuje možnosti trávení volného času v městské části Praha 3. Dále je blíže popsána zkoumaná instituce, ve které je provedena analýza na základě zhodnocení poslání, nabídky činností instituce, materiálního vybavení, personálu a financování.

V závěru jsou vyhodnoceny výsledky a navrhnutá případná doporučení pro zlepšení stavu.

Klíčová slova: volný čas, instituce, mládež, děti, výchova, školní družina, pedagogika volného času, příspěvková organizace

Summary

This thesis is dealing with the institutions providing leisure time activities for the children and youth in Prague 3 City District. The main aim of this thesis is to analyse whether the institutions come up with the role they were established for and to research an offer of the leisure time activities in selected district. The thesis consists of two parts.

The first, theoretical part explains terms leisure time, participants of leisure time, institution, semi-budgetary organizations and financial opportunities for getting grant.

The second, research part is focusing on the options of spending leisure time in Prague 3 City District. Furthermore this part more closely describes selected institution where the analysis is carried out based on its purpose, the function, activities offer, material facility, staff and financing.

The thesis in its conclusion evaluates results and makes possible suggestions for improving.

Keywords: leisure time, institution, youth, children, education, after school care, pedagogy of leisure time, semi-budgetary organization

Obsah

1. Úvod.....	10
2. Cíl práce a metodika	12
3. Teoretická východiska	14
3.1. Volný čas	14
3.1.1. Definice volného času.....	14
3.1.2. Funkce volného času.....	15
3.2. Výchova.....	16
3.2.1. Funkce výchovy ve volném čase	16
3.2.2. Pedagogika volného času.....	17
3.2.3. Věda o volném čase	18
3.3. Účastníci volnočasových institucí	18
3.3.1. Děti školního věku	18
3.3.2. Mládež v období dospívání.....	19
3.3.3. Dospělí účastníci.....	20
3.4. Instituce.....	21
3.5. Rozdělení organizací zájmové činnosti dětí a mládeže	23
3.6. Neziskový sektor.....	26
3.6.1. Soukromý neziskový sektor.....	27
3.6.2. Příspěvková organizace	27
3.6.3. Hospodaření příspěvkové organizace	28
3.6.4. Fondy příspěvkové organizace	29
3.6.5. Dotace, granty a příspěvky poskytované nevýdělečným organizacím	30
4. Výzkumná část.....	35
4.1. Cíl výzkumu.....	35
4.2. Metoda výzkumu	35
5. Data.....	36
5.1. Městská část Praha 3	36
5.1.1. Historie městské části Prahy 3	36
5.2. Přehled Volnočasových institucí v Praze 3.....	37
5.2.1. Zmapování základních škol	37
5.3. Základní škola Chelčického.....	40
5.4. Školní družina Chelčického	41
5.4.1. Normy a legislativa	41
5.4.2. Poslání a cíle organizace.....	42
5.4.3. Činnost.....	43
5.4.4. Pravidla pro přijetí a provozní doba	44

5.4.5. Výše úplaty	44
5.4.6. Organizace	45
5.4.7. Aktivity	45
5.4.8. Kroužky	47
5.4.9. Úspěchy	48
5.4.10. Prostory a vybavení	49
5.4.11. Personál.....	51
5.5. Financování.....	52
6. Zhodnocení výsledků výzkumu	57
7. Závěr	60
8. Seznam použitých zdrojů.....	62
8. Přílohy.....	65

Seznam tabulek

Tabulka 1 Vývoj počtu žáků na ZŠ	37
Tabulka 2 Přehled neziskových institucí v městské části Praha 3	38
Tabulka 3 Počet žáků ve školní družině	45
Tabulka 4 Nabídka kroužků.....	47
Tabulka 5 Přehled dosažených úspěchů v roce 2014/2015	48
Tabulka 6 Přehled dosažených úspěchů v roce 2015/2016	48
Tabulka 7 Návrh neinvestičních příspěvků příspěvkovým organizacím zřízeným MČ Praha 3 na rok 2016	52
Tabulka 8 Náklady hlavní činnosti	53
Tabulka 9 Náklady doplňkové činnosti	54
Tabulka 10 Výnosy hlavní činnosti	54
Tabulka 11 Výnosy doplňkové činnosti	55

Seznam obrázků

Obrázek 1 Základní škola po rekonstrukci	49
--	----

1. Úvod

Pojem volný čas bývá zmiňován velmi často ve společnosti, spolu s ním pak i jeho využití. Je to zapříčiněno postupnou proměnou náplně práce, pracovní doby a společenskými stereotypy. Volný čas je určen k obnově pracovní schopnosti lidí a k vyvážení jednostrannosti jejich pracovních činností.

Děti a mládež mají zájem aktivně poznávat svět okolo sebe, vyzkoušet si nové aktivity a ověřit si své získané schopnosti. Objevování volnočasových aktivit je pak často předmětem jejich přání. Děti bývají v činnostech podporovány, ale mnohdy se také setkávají s překážkami, jako je například nedostatek hřišť a vybavení či nedostatek vlastních schopností a zkušeností. Na tuto problematiku by se měly volnočasové instituce zaměřit zejména, a stanovit si jako svůj hlavní cíl zkvalitňování vhodných prostorů, vybavení a dobře vyškolených pedagogů. Toto bude také cílem této práce, která bude hodnotit, zda a na jaké úrovni vybraná instituce plní své poslání. V případě, že dítěti nebude umožněno vyzkoušet si aktivitu dle svého vlastního přání, spokojí se s jednodušší variantou volnočasové aktivity, kterou často bývá sledování televize či trávení času u počítače.

Je důležité věnovat velkou pozornost dítěti a především vyslyšet jeho názory, přání a touhy. Ke každému dítěti by se mělo přistupovat jako k individuální bytosti a podle toho vybírat jeho volnočasové aktivity. Aktivity se liší zájmem, věkem, schopnostmi a dovednostmi dítěte. Dbát by se také mělo na všestranný rozvoj dítěte a nezaměřovat se tak pouze na jednu činnost. Pro tyto účely jsou ve společnosti zřizovány volnočasové instituce, poskytující dětem zájmové činnosti prostřednictvím vyškolených pedagogů.

O náplň volnočasových aktivit se v dětství starají rodiče, v adolescenci pak tuto roli přebírají pedagogové. Období dospívání je jednou z nejrizikovějších etap života, ve kterém adolescent prochází fyzickým i psychickým vývojem spojeným s velkým množstvím emocí. Dospívající mohou v důsledku toho inklinovat k rizikové činnosti, jako je užívání návykových látek, delikvence či kriminalita. Hlavní zodpovědnost za ovlivňování vývoje

mladších jedinců nesou rodiče a pedagogové. Inspirují je, motivují a připravují je na život svobodného, vyspělého člověka se sebedůvěrou založenou na zkušenostech a vědomostech.

Ve výše zmíněných odstavcích jsou uvedeny důvody, pro které autorka sledává téma trávení volného času dětí a mládeže velmi důležitým a aktuálním. To jí také vedlo ke zpracování tématu „Volnočasové instituce pro trávení volného času mládeže do 18 let“.

2. Cíl práce a metodika

Cíl práce

Cílem této bakalářské práce je určit možnosti trávení volného času v městské části Praha 3 a také charakterizovat jednotlivé činnosti poskytované volnočasovými institucemi. Hlavním cílem je posoudit, zda vybraná příspěvková organizace plní své poslání. K tomu bude sloužit institucionální analýza ve výzkumné části, která určí na jaké úrovni jsou poskytovány služby účastníkům. K provedení výzkumné části a správnému zhodnocení stavu poslouží informace z teoretické části, ve které jsou vymezeny základní pojmy týkající se volného času, dětí, mládeže a institucí. Závěrem této práce je vyhodnocení výsledků výzkumu, určení stavu instituce a návrh případných doporučení k jeho zlepšení.

Metodika

Bakalářská práce se skládá z teoretických východisek a z výzkumné části. Pro vypracování bakalářské práce byly použity výzkumné metody kvalitativního a kvantitativního typu.

V teoretické části jsou vysvětleny pojmy týkající se tématu Volnočasové instituce pro mládež do 18 let. Dále je popsán význam výchovy pro vývoj dětí a mládeže. Na závěr teoretické části jsou charakterizovány typy volnočasových institucí a jejich legislativa. Pro zpracování těchto informací byla použita metoda studia odborné literatury, internetových zdrojů a jiných dostupných materiálů.

Na úvod výzkumné části je představena městská část Praha 3, její historie a demografické údaje. V další části jsou zmíněny organizace provozující volnočasové aktivity pro děti a mládež na daném území a detailně charakterizovány ty nejdůležitější. Stěžejní částí je pak výzkum školní družiny provozované na Základní škole Chelčického. Tato instituce je hodnocena z hlediska jejího poslání, činnosti, norem, materiálních podmínek, pedagogického zastoupení a financování. Následuje zhodnocení stavu instituce. Hodnocení napomůže určit hlavní cíl této práce a to je, zda školní družina naplňuje své poslání. V diskuzi jsou navržena případná řešení, která mohou přispět ke zlepšení stavu instituce.

Výzkumná část je prováděna studiem dokumentů zveřejněných jednotlivými institucemi, sběrem dat z terénního výzkumu a následnými polostrukturovanými rozhovory s pracovníky instituce.

3. Teoretická východiska

Teoretická část je zpracována formou literární rešerše. Na úvod jsou definovány základní pojmy, které souvisí s volným časem dětí a mládeže. Dále je zmíněno dělení volnočasových institucí, detailně charakterizována příspěvková organizace a na závěr jsou popsány způsoby finanční dotace ze zdrojů Evropské unie, státu a obce.

3.1. Volný čas

3.1.1. Definice volného času

Existuje mnoho úhlů pohledu od psychologů, filozofů a sociologů jak popsat a definovat volný čas. Je však jisté, že je to právě doba našeho svobodného výběru činností převažující v našich životech.

Volný čas je vskutku moderní pojem a vznikl kvůli potřebě vymezení volna vůči pracovní době. Jako předchůdce dnešního fenoménu volného času se považují pojmy *svátek*, *rekreace* či *otium*¹.

V sociologickém slovníku je pojem volný čas definován jako čas trávený mimo pracovní dobu, do kterého se nezapočítává doba potřebná pro nezbytné fyziologické aktivity, jako je spánek nebo obstarání výživy.²

Volný čas může být definován jak z pozitivního tak negativního hlediska. Z negativního pohledu je volný čas definován jako veškerý čas mimo pracovní dobu („mám volno od práce“). Z hlediska pozitivního je to kvalitně strávený čas, s nímž může jedinec svobodně nakládat („mám volno pro sebe, pro svoje záliby, pro druhé“).³

Do volného času dětí a mládeže se obvykle nezahrnuje vyučování a činnosti spojené s ním, dále péče o zevnějšek, péče o zdraví, hygiena a povinnosti spojené s chodem domácností. Po splnění těchto povinností má každý jedinec právo na seburčující činnosti jako je odpočinek, zábava, rozvoj zájmové sféry či účast na veřejném životě. Trávení

¹ Otium - čas k reflexi, prožívání, kontemplaci

² JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350, s. 49

³ KAPLÁNEK, M. *Nauka o volném čase*. České Budějovice, 2011. Studijní texty pro pedagogy. Jihočeská univerzita, Teologická fakulta, Katedra pedagogiky, s. 6

volného času zajišťuje v mladším věku rodina, později jedinec sám. Jsou k tomu využívány instituce s odbornou kvalifikací a materiálním vybavením.⁴

Definice volného času je nepřehledné množství. Pro zpracování této bakalářské práce bude použita od autorky knihy *Pedagogika volného času* Jiřiny Pávkové.

Volný čas je čas, kdy člověk nevykonává činnosti pod tlakem závazků, jež vyplývají z jeho sociálních rolí - hlavně z délky práce (školy) a nutnosti zachovat a rozvíjet svůj život. (PÁVKOVÁ, 2002)

3.1.2. Funkce volného času

Je známo, že dobře odpočinitý a zregenerovaný člověk podává lepší výkony v práci, ale i v jakékoliv jiné činnosti, než člověk unavený. Je proto ve všeobecném zájmu, aby se mládež vedla ke kvalitně strávenému času a aby se učila dobře hospodařit s volným časem. Mezi dospělými a dětmi existují rozdíly v náplni volného času, struktuře činnosti a míry záměrného ovlivňování. K hlavním funkcím volného času patří:⁵

- Odpočinek (celková regenerace pracovní síly) aktivní nebo pasivní
- Zábava (regenerace duševních sil)
- Rozvoj osobnosti

Zakladatel dnešní pedagogiky volného času v Německu Horst W. Opaschowski vymezil následující funkce a možnosti volného času:⁶

- Rekreace (zotavení, uvolnění)
- Kompenzace (odstranění zklamání a frustrace)
- Výchova a další vzdělávání
- Kontemplace (hledání smyslu života, jeho duchovní výstavba)
- Komunikace (sociální kontakty, partnerství)
- Participace (podílení se a účast na vývoji společnosti)
- Integrace (stabilizace života rodiny)
- Akulturace (osvojení kultury, hodnot a norem)

⁴ PÁVKOVÁ, J. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 8071787116, s. 13-14

⁵ KAPLÁNEK, M., *Nauka o volném času*, s. 20

⁶ Tamtéž, s. 20

Různorodost, preference a pestrost prožívání volného času jsou ovlivněny věkem, pohlavím, vzděláním, rodinným stavem, zaměstnáním, tělesnou a duševní kondicí jedince a také tradicemi daného kraje či společností, ve které se jedinec nachází.

3.2. Výchova

Podstatou výchovy je činnost, při které je generace soustavně vedena k osvojení schopnosti začlenit se do společnosti. Výchova má za úkol, aby si člověk osvojil nové vědomosti a dovednosti nezbytné pro další vytváření činností. Má vést k vlastní aktivitě, která přispívá rozvoji společnosti. Výchovu lze považovat jako nástroj na přípravu mladé generace k převzetí odpovědnosti za společnost, která bude disponovat vlastními názory a postoji.⁷

„Termín výchova bývá nejčastěji chápán jako záměrné, cílevědomé, dlouhodobé působení vychovávajícího na vychovávaného v pozitivním smyslu.“ (Hájek, Hofbauer, Pávková, 2008)

3.2.1. Funkce výchovy ve volném čase

Hlavními funkcemi, které mají za cíl naplňovat poslání volnočasových institucí, jsou funkce výchovně-vzdělávací, zdravotní, sociální a preventivní. K naplňování těchto funkcí jsou potom určeny různé typy zařízení, institucí a organizací v mimoškolní době se svými specifickými posláními.⁸

Funkce výchovně-vzdělávací

Cíleně a záměrně formuje osobnost jedince pomocí dosahování reálných cílů, které jsou prováděny vhodně zvolenými pedagogickými prostředky. Rozvíjí všechny důležité části osobnosti, tělesnou, psychickou a sociální část. Výchova ve volném čase napomáhá

⁷ DUŠOVÁ, B. *Pedagogika a didaktika*. Ostrava, 2006. Studijní text. Ostravská univerzita, s. 6

⁸ HÁJEK, B., HOFBAUER, B. a PÁVKOVÁ, J. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674731, s. 70-72

uspokojovat potřeby dětí, rozvíjet jejich zájmy, učit se novým dovednostem, osvojovat si nové vědomosti, a to vše napomáhá k uvědomění celoživotního vzdělávání.

Funkce zdravotní

Všechny mimoškolní aktivity mají ve svém poslání udržovat a rozvíjet zdravý tělesný, duševní i sociální vývoj dítěte či dospívajícího. Slouží k tomu různé druhy aktivit jako například:

- správné usměrňování režimu dne, které napomáhá k udržení lidského biorytmu pomocí střídání různých druhů aktivit
- vydatný pohyb na čerstvém vzduchu, jako kompenzace dopoledních hodin trávených ve školních lavicích
- zdravé stravování především ve školních zařízeních a vedení ke správným návykům zdravého stravování
- pravidelné dodržování hygieny

Funkce sociální

Umožňuje navazovat nové vztahy s lidmi v rozmanité sociální struktuře, ať už kvůli odlišnému věku, sociálnímu pozadí či zdravotnímu stavu, a to nabízí mnoho nových možností pro rozvoj a vzdělání člověka. Další důležitou schopností je rozvoj komunikační dovednosti ve skupině anebo s jednotlivci.

Funkce preventivní

Je kladen velký důraz na začlenění vhodných aktivit podporujících prevenci negativních jevů jako například šikana, agrese, delikvence, vandalismus, záškoláctví, rasismus, užívání návykových látek, patologické hráčství a další. Samotné naplňování volného času vhodnými aktivitami napomáhá k zabraňování výše zmíněných jevů.

3.2.2. Pedagogika volného času

Pojetí pedagogiky volného času v českém prostředí se soustředí na výchovu mimo vyučování. Předmětem zkoumání jsou volnočasové aktivity, jejich dopad na rozvoj jedince, zejména mladého člověka, a možnosti jeho ovlivňování. Takto chápaná

pedagogika volného času klade důraz na metodiku právě ve volnočasových zařízeních a při vedení volnočasových aktivit.⁹

Hlavním cílem je rozvinutí organizace a metodiky aktivit dětí, mládeže a dospělých ve volném čase tak, aby přispívaly k rozvoji jejich osobnosti i prostředí v němž žijí. Výhodou této vědní disciplíny je bezprostřední spojení s praxí, které pedagogům volného času umožňuje bez velkých problémů navázat na ostatní pedagogické obory. Slabinou je, že zůstává z větší části pouze na poli výchovy, jelikož chybí filozofická a sociologická východiska, která by mohla reagovat na společenské změny. Pojem *pedagogika volné času* můžeme nahradit dřívějším označením *mimoškolní výchova*.¹⁰

3.2.3. Věda o volném čase

Věda se zabývá vznikem volného času, jeho vývojem a rozsahem. Volný čas se stává velkým fenoménem mladé populace a tato věda má snahu zkoumat, jak významnou podmínku hraje ve společenském životě a jakou má perspektivu úspěšného rozvoje jedince.¹¹

3.3. Účastníci volnočasových institucí

Cílovou skupinou ve vykonávání volnočasových aktivit jsou děti a mládež, jimž jsou poskytovány volnočasové aktivity dospělými, přesněji řečeno vychovateli a pedagogy.

3.3.1. Děti školního věku

Nástup do školních lavic je jedním z nejdůležitějších mezníků každého člověka. Nástup do školy je považován jako oficiální vstup do společnosti, který je doprovázen společenským rituálem při zápisu do školy a následně prvním dnem ve škole. Dítě dostává novou sociální roli, která ho učí zodpovědnosti a samostatnosti. Snaží se o vydobytí svého

⁹ KAPLÁNEK, M. *Nauka o volném čase*. České Budějovice, 2011. Studijní texty pro pedagogy

¹⁰ Tamtéž

¹¹ HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., *Pedagogické ovlivňování volného času*, s. 12

místa v novém prostředí pomocí péle a snaživosti nejen u dospělých, ale také mezi svými vrstevníky. Škola má velký vliv na jeho další vývoj dětské osobnosti.¹²

Toto období se dělí na 3 fáze:

Raný školní věk, který začíná nástupem do školy v 6 letech a pokračuje do 9 let. Dítě přijímá novou sociální roli a spolu s tím se vyvíjí jeho osobnost. Učí se základním dovednostem jako je čtení a psaní.¹³

Střední školní věk probíhá od 9 let do 11-12 let dítěte vstupem na druhý stupeň. Toto období je v celku klidné, citově vyrovnané, kdy se dítě pozvolna připravuje na období dospívání.¹⁴

Starší školní věk zahrnuje dobu strávenou na 2. stupni až po ukončení povinné školní docházky. Tato fáze je zároveň součástí procesu dospívání, přesněji řečeno pubescence. Jedinec prochází psychickým vývojem charakteristickým změnou v prožívání, uvažování a odpoutávání se od rodiny.¹⁵

3.3.2. *Mládež v období dospívání*

Je přechodnou fází mezi dětstvím a dospělostí. Je nedílnou součástí života jedince, od 10 do 20 let. V tomto období dochází ke komplexní proměně osobnosti jak po stránce somatické, psychické tak i sociální. Změny jsou podmíněny především biologicky spolu s psychickými a sociálními faktory. Proměna probíhá na základě kulturních a společenských požadavků vyplývajících z konkrétních společností, které mají odlišné zvyky a tradice po celém světě. Jde o období, ve kterém si člověk osvojuje svou novou zralější identitu spojenou s novým místem a rolí ve společnosti. Proto je toto období náročné, plné nevole a rozporů. Jednotlivci se snaží co nejrychleji odžít období dětství, aby mohli co nejrychleji vstoupit do dospělosti plné svobody a vlastních rozhodnutí. S tím ovšem přicházejí povinnosti a odpovědnost, které oni těžko přijímají. Pro dětství je důležitý pocit jistoty, který je způsoben závislostí na rodičích. Pro dospívání je nutnost větší svobody rozhodování, kdy se oprostí od této závislosti na rodičích a v důsledku toho

¹² VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 9788024621531, s. 254-255

¹³ Tamtéž, s. 255

¹⁴ Tamtéž, s. 255

¹⁵ Tamtéž, s. 256

se sdružují s vrstevníky, a tím vytvářejí subkultury, které jsou charakteristické odlišným zevnějškem, módou, výběrem hudby či vystupováním a hájením vlastních názorů.¹⁶

Dospívání lze rozdělit na dvě fáze: raná adolescence a pozdní adolescence.

Raná adolescence bývá označována jako pubescence. Probíhá prvních pět let dospívání. Charakterizuje ji tělesné dospívání, spojené s pohlavním dozráváním, což je nazýváno jako puberta. Důležitým znakem pubescence bývá vyrovnání se se změnami zevnějšku a s novým sebepojetím. Dochází ke změně myšlení a emočního prožívání.¹⁷

Období pozdní adolescence probíhá od 15 do 20 let a je závislé na individuálním psychickém vývoji. Dochází k pohlavnímu dozrání a většinou dospívající zažívá první pohlavní styk. Důležitým bodem je ukončení profesní přípravy a případný nástup do zaměstnání či pokračování ve studiu. S tím jsou spojené nové role, spojené s vyšší prestiží, než role, které měli v dětství. Stabilizují se vztahy s rodiči a rozvíjí se vztahy s vrstevníky. Vznikají první partnerské vztahy.¹⁸

3.3.3. Dospělí účastníci

Za rozvojem dítěte stojí jeho rodič, učitel, vychovatel a jeho vrstevníci. Právě vychovatel může mít velký vliv na dítě, pokud dítě tráví část svého volna ve volnočasové instituci.

Dle zákona č. 563/2004 Sb. § 2, o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů je pedagogický pracovník definován následovně:

„Pedagogickým pracovníkem je ten, kdo koná přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kterým uskutečňuje výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu.“

¹⁶ VÁGNEROVÁ, M. *Vývojová psychologie I.: dětství a dospívání*, s. 367

¹⁷ Tamtéž, s. 369, 370

¹⁸ Tamtéž, s. 370, 371

Pedagog volného času a vychovatel

Je pracovník, který pomáhá dětem a mládeži rozvíjet jejich talent a potenciál, navazovat a prohlubovat sociální vazby a učit je svobodně nakládat s volným časem. Pedagog by měl být zprostředkovatelem nových životních zkušeností.¹⁹

Pedagog by měl disponovat určitými specifickými vlastnostmi, z části vrozenými a z části získanými v průběhu života a praxe. Jsou to především vlastnosti empatie, dobrá komunikativnost, přirozená autorita, schopnost vést lidi, odolnost vůči náročným životním situacím, nekonfliktnost, pozitivní ladění a samozřejmě kladný vztah k dětem a dospívajícím. Po profesní stránce by měl mít požadující dosažené vzdělání, dobrý fyzický stav, aby mohl zajišťovat průběh činností a měl by ovládat metodiku vykonávané práce.²⁰

3.4. Instituce

Pojem instituce je v sociologickém slovníku definován jako souhrn vzorců jednání a vztahů, který se předává ve společnosti. Tento pojem má několik významů. Jedním s nich je označení různých typů skupin. Další význam, který instituce představuje je souhrn morálních zvyklostí a hodnot a jejich případná kombinace se sociálními rolemi ve společnosti. Jako poslední význam instituce představuje kulturní činnosti a společenské rituály.²¹

Rozdíl mezi institucí a organizací spočívá v tom, že instituce představuje způsob, jak lidé v konkrétní kultuře dělají nějakou činnost, tedy způsob řešení problémů, kdežto organizace představuje způsob, jak při tom svou aktivitu koordinují.²²

Instituci lze charakterizovat jako lidmi vymyšlená omezení, která zaručují strukturu v lidském chování. Jsou tvořena z omezení formálních a neformálních. Formální omezení

¹⁹ VÁŽANSKÝ, M. *Základy pedagogiky volného času*. 2. upr. a dopl. vyd. Brno: Print-Typia, 2001, 175 s. ISBN 80-86384-00-4, s. 87-89

²⁰ HÁJEK, B., HOFBAUER, B., PÁVKOVÁ, J., *Pedagogické ovlivňování volného času*, s. 68, 69

²¹ JANDOUREK, J. *Sociologický slovník*, s. 108

²² Tamtéž, s. 108

představují pravidla, zákony a konstituce. Neformální omezení zahrnují normy chování, zvyklosti a pravidla jednání uplatňována samotnými jedinci.²³

K dosažení úspěšných cílů napomáhají předem daná pravidla, zákony a konstituce. Díky těmto atributům dostává lidské chování určitý řád. K udržení tohoto řádu je třeba stanovení sankcí v případě, že se pravidla nedodrží, aby se předešlo vzniku chaotického jednání.

Významný polský antropolog a sociolog Bronislaw Kasper Malinowski, zastánce funkcionalismu, se zabýval problematikou studia institucí ve společenských vědách. Instituce je tvořena množinou prvků, která slouží k uspokojování potřeb. Bronislaw Kasper Malinowski se zabýval detailním rozбором jednotlivých prvků a jejich provázaností. Prvky jsou charta, personál, normy a pravidla, hmotné zařízení, aktivity a funkce.²⁴

Charta představuje základní bod instituce, který stanovuje její motivaci a účel. Je závislá na společnosti a proto často proměnlivá.

U personálu je nejdůležitější přesně nastavená hierarchie, která předchází vzniku konfliktů mezi pracovníky. Ve skupině by měla být správná organizace v čele s přirozenou autoritou. Všichni účastníci by měli znát svoje práva a povinnosti.

Normy a pravidla v instituci určují řád, jak nejlépe dosáhnout cíle. Obsahují předpisy, směrnice a manuály, které je třeba dodržovat. Také jsou zde zahrnuty zvyky a příkazy určující mravní zásady personálu.

Hmotné zařízení slouží jako prostředek k naplňování lidských potřeb při výkonu práce. K tomu jim slouží nástroje, předměty a prostředky, kterými instituce disponuje. Hmotné zařízení institucí se liší na základě jejich zaměření.

Aktivity a funkce jsou výsledkem fungující instituce. Výkon aktivit je dán pílí a schopností pracovníků instituce. Funkce je konečné snažení všech účastníků zainteresovaných v instituci.

²³ NORTH, D. C. *Institutions, institutional change and economic performance*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. ISBN 0521397340, s. 4

²⁴ MALINOWSKI, B. *A scientific theory of culture and other essays*. North Carolina: Chapel hill, 1944, s. 43-48

3.5. Rozdělení organizací zájmové činnosti dětí a mládeže

V této podkapitole bude představena struktura všech organizací zabývajících se zájmovou a výchovnou činností dětí a mládeže. Dělení je inspirováno knihou *Pedagogické ovlivňování volného času* a probíhalo na základě působnosti státu, zdrojů financování a na právní subjektivitě. Jako další bude následovat detailnější představení školských zařízení pro zájmové vzdělávání, jelikož je to hlavní předmět výzkumu této práce.

Veřejný neziskový sektor

- Školská zařízení pro zájmové vzdělávání
 - Středisko volného času
 - Školní družina
 - Školní klub
- Školská výchovná a ubytovací zařízení
 - Domov mládeže
 - Internát
 - Škola v přírodě
- Výchovná zařízení pro ústavní výchovu
 - Diagnostický ústav
 - Dětský domov se školou
 - Výchovný ústav

Soukromý neziskový sektor

- Spolky
- Obecně prospěšné společnosti
- Ústavy
- Evidované právnické osoby

Nízkoprahová zařízení pro děti a mládež

Živnostenské podnikání k dětem a mládeži

Středisko volného času

Ve většině případů mají střediska právní subjektivitu. Nejčastěji se jedná o *domy dětí a mládeže*, které mají širokou zájmovou činnost a *stanice zájmových činností*, které se orientují na jednu zájmovou oblast. „*Střediska volného času jsou rovněž školskými zařízeními, jejichž posláním je motivovat, podporovat a vést děti, žáky, studenty, mládež, ale i dospělé k rozvoji osobnosti, k získávání a rozvoji klíčových a odborných kompetencí, zejména smysluplnému využívání volného času, a to širokou nabídkou činnosti v bezpečném prostředí, s profesionálním týmem pedagogů.*“²⁵

Domovy dětí a mládeže spolu se stanicemi zájmových činností poskytují své služby různými formami zájmového vzdělávání, které jsou stanoveny vyhláškou o zájmovém vzdělávání:

- zájmová činnost příležitostná
- pravidelná zájmová činnost
- táborová činnost
- osvětová činnost
- individuální práce s účastníky vedoucí k rozvoji nadání
- nabídka otevřených spontánních aktivit
- organizace soutěží a přehlídek vyhlášených nebo spoluvyhlášených MŠMT

Střediska volného času se zpravidla stávají přirozenou součástí komunity a jsou vnímány jako centrum společenského života v obci. Mohou se účastnit regionálních, krajských, republikových či evropských projektů, spolupodílí se na organizaci zahraničních pobytů či vykonávání stáží.

Dle MŠMT v uplynulém školním roce 2014/2015 bylo v provozu 312 středisek. Účastníků, kteří navštěvovali tato zařízení, bylo 272 744, z toho největší podíl tvořili žáci (74,1 %) a děti (13,5 %). Za posledních pět let se celkový počet návštěvníků zvýšil o 7,7 % a každoročně se počet zvyšuje.

Školní družiny

„*Školní družiny jsou školská zařízení, která poskytují zájmové vzdělávání žákům z jedné nebo několika základních škol podle vlastního vzdělávacího programu, který jim*

²⁵ Střediska volného času. MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-12]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/strediska-volneho-casu>

*umožňuje výrazně se profilovat podle zájmů a potřeb žáků. Školní družina slouží výchově, vzdělávání, rekreační, sportovní a zájmové činnosti žáků v době mimo vyučování.*²⁶

Školní družiny jsou určeny především nejmladším žákům na prvním stupni, případně dětem v přípravné třídě či žákům druhého stupně. Plní sociální službu, která zajišťuje hlídání dětí. Taktéž se stará o mimoškolní výchovu dětí přispívající ke společenské socializaci a reprodukci. Školní družina není pokračováním vyučování, výrazně se od něj liší a má svá specifika v plnění zájmové činnosti. Poskytuje dětem odpočinek, rekreaci a zájmové činnosti. Je vnímána jako přechod mezi školní výukou a pobytem doma.

Počet školních družin je v posledních pěti letech vcelku stabilní. V roce 1012/2013 jich bylo 3 974 na území České republiky, o dva roky později v roce 2014/2015 jich bylo v provozu 4 004. Počet zapsaných žáků značně vzrostl také díky zlepšující se demografické situaci. V posledním školním roce počet vzrostl o 18 tisíc v porovnání s předešlým rokem 2013/2014. V minulém školním roce navštěvovalo družinu 301 990 žáků. V minulém roce 57 % všech žáků prvního stupně bylo zapsáno do družin, oproti roku předešlému s 55,3 %.

Školní klub

Jako ostatní školské zařízení pro zájmové vzdělávání poskytují žákům vhodné zázemí pro mimoškolní aktivity a zájmové vzdělávání dle vlastního školního vzdělávacího programu. Je primárně určeno žákům druhého stupně a může sloužit pro více základních škol. Většina aktivit je organizována formou kroužků, příležitostných akcí i průběžnou nabídkou spontánních činností.²⁷

Minulý rok bylo zaznamenáno 552 klubů, což je o 25 více, než v roce předešlém. S tím je spojen i odpovídající nárůst účastníků o cca 300 osob.

²⁶ MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-12].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-druziny>

²⁷ MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-12].

Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/skolni-kluby>

3.6. Neziskový sektor

Hlavním důvodem pro vznik neziskových organizací bylo právo sdružovací, ukotvené v Listině základních práv a svobod, deklarující jeden z hlavních znaků demokratického státu. Svoboda veřejně se sdružovat představuje pro občany účast na moci a ve veřejné politice. Lidé svobodně se sdružující, vytvářejí organizované skupiny s danými pravidly, která napomáhají k fungování společenských aktivit. Vznik neziskových organizací napomáhá k plnění poslání státu, který by nebyl schopen sám efektivně vykonávat veškeré jeho funkce. Neziskové organizace jsou v přímém kontaktu s občany a je tedy snazší reagovat na jejich potřeby. Navrhují nové prvky, služby a inovační procesy pro zlepšení široké veřejnosti státu.²⁸

Účastníci ve veřejném sektoru jsou lidé hledající smysluplné naplnění volného času, mladí lidé chtějící získat nové zkušenosti anebo lidé, kteří mají zkušenosti s vážnými nemocemi, úrazy či úmrtím a chtějí tyto zkušenosti předat dál. Dále to jsou příslušníci etnických a jiných menšin ve společnosti.

Výkon v neziskové organizaci je na základě dobrovolné práce bez nároku na odměnu. Což představuje hlavní výhodu v hospodaření a to je snížení mzdových nákladů. Lidem vykonávajícím dobrovolnickou práci to přináší pocit seberealizace, uspokojení a morální povinnosti.

Neziskový sektor v České republice se dělí na nestátní neziskové organizace a státní neziskové organizace, jejímiž představiteli jsou příspěvkové organizace. Oba druhy organizací (státní i nestátní) fungují na podobných principech. Hlavním rozdílem je způsob financování. Nestátní neziskové organizace si na svou existenci musí obstarat veškeré finanční prostředky sami a jsou účastníky otevřeného trhu. Státní neziskové organizace jsou dotovány státem.

²⁸ Účetní kavárna. *Účetní kavárna* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: [http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=\\$index=410](http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=$index=410)

3.6.1. Soukromý neziskový sektor

Označuje se také jako třetí sektor, jelikož stojí mezi stáním neziskovým sektorem a sektorem tržním. Jedná se o organizace mající soukromou povahu, nejsou spravovány státními orgány a nejsou účastníkem veřejné správy. Jejich hlavním účelem není zisk. Případný zisk je zpět investován do potřeb organizace. Mají vlastní samosprávu spravovanou svými vlastními pravidly. Jejich fungování je založeno na dobrovolnosti a jejich poslání je veřejně prospěšné.²⁹

3.6.2. Příspěvková organizace

Existují dva druhy příspěvkových organizací odlišujících se zřizovatelem, které jsou upraveny příslušnými zákony.

- Příspěvkové organizace zřizované územním samosprávným celkem
 - zákon č. 250/2000 Sb. o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů
 - zákon č. 129/2000 Sb. o krajích, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 128/2000 o obcích, ve znění pozdějších předpisů
- Příspěvkové organizace zřizované státem
 - zákon č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů
 - zákon č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích.

Příspěvkové organizace v České republice jsou právnickou osobou veřejného práva, které vznikají a zanikají na základě rozhodnutí zřizovatele. Existují 3 typy zřizovatelů: obec, kraj a stát.

Přehled činností zajišťující příspěvkové organizace je velmi široký. Jedná se o oblasti vzdělávání (školy), poskytování sociálních služeb (pečovatelská a zdravotnická zařízení),

²⁹ Účetní kavárna. *Účetní kavárna* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: [http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=\\$index=410](http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=$index=410)

oblast kultury (muzea, galerie, kina, divadla), zajišťování úklidu a oprav komunikací (svoz odpadu, provoz sběrných dvorů) a další.³⁰

3.6.3. Hospodaření příspěvkové organizace

Každá příspěvková organizace je finančně a majetkově závislá na rozpočtu svého zřizovatele (obci, kraji nebo státu). Hospodaření musí být vždy v souladu s daným zákonem o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů, které jsou zmíněny výše.³¹

Hlavními zdroji financování příspěvkových organizací jsou:

- Výnosy z vlastní činnosti
- Dotace z rozpočtu zřizovatele
- Dotace z rozpočtu jiných územně samosprávných celků
- Dotace ze státního rozpočtu
- Dary od fyzických a právnických osob
- Dotace z rozpočtu Evropské unie
- Vlastní peněžní fondy
- Výnosy z doplňkové činnosti

Příspěvkové organizace jsou zřizovány pro neziskový účel, mají vyšší výdaje než příjmy a tudíž mají ze zákona nárok na příspěvek. Pro jeho získání sestavuje každá organizace předpoklad hospodaření tzv. finanční plán sestavený na základě předpokládaných příjmů a nákladů, dle kterého se vypočítá rozdíl. Zřizovatel schvaluje finanční plán a určí závazný příspěvek na provoz anebo dotaci do investičního fondu.³²

³⁰ ŠKARABELOVÁ, S. *Příspěvkové organizace jako konkurent nestátním neziskovým organizacím*. Brno, 2014. Podklad pro koncepci politiky státu vůči NNO do roku 2020. Masarykova univerzita, Ekonomicko-správní fakulta.

³¹ Účetní kavárna. *Účetní kavárna* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9259v12078-hospodareni-prispevkovych-organizaci-z-hlediska-vztahu-zrizovatele-a/>

³² Tamtéž

Majetkové vztahy

Majetek příspěvkové organizace je ve vlastnictví zřizovatele, který jí ho svěřuje. Zřizovatel stanoví způsob hospodaření (kdo spravuje příjmy, kdo hradí náklady na opravy a údržbu atd.). Příspěvková organizace má právo svěřený majetek pronajímat pouze se souhlasem zřizovatele, který může omezit některé podmínky. Výnosy z pronájmu připadají příspěvkové organizaci. Příspěvková organizace má právo majetek prodat s písemným souhlasem zřizovatele. Pojištění majetku obstarává zřizovatel, ten také schvaluje plán odpisů příspěvkové organizace.³³

3.6.4. Fondy příspěvkové organizace

Jsou jedním ze zdrojů financování příspěvkových organizací. Jejich tvorbu určuje zřizovatel. Existují čtyři druhy fondů, které se liší ve způsobu získání financí a jejich následnému využití.

Rezervní fond je dle zákona určen pro další rozvoj své činnosti, k časovému překlenutí rozdílů mezi výnosy a náklady, k úhradě případných sankcí uložených za porušení rozpočtové kázně a také slouží k úhradě vlastní ztráty za předchozí roky. Je tvořen především z kladného hospodářského výsledku, sníženého o převody do fondu odměn se souhlasem zřizovatele. Dalšími zdroji fondu mohou být peněžní dary či příspěvky ze zahraničí.³⁴

Investiční fond je zřizován za účelem financování svých vlastních investičních potřeb. Finance jsou využívány na úhradu úvěrů a půjček, k financování investičních výdajů, k odvodu do rozpočtu zřizovatele a ke spolufinancování údržby a oprav nemovitého majetku spolu se zřizovatelem. Hlavním zdrojem jsou odpisy z hmotného a nehmotného dlouhodobého majetku, investiční dotace a příspěvky, výnosy z prodeje hmotného investičního majetku a další dary a příspěvky určené k investičním účelům.³⁵

Fond odměn slouží k úhradě odměn zaměstnancům popřípadě ke krytí překročení finančních prostředků určené na platy. Jeho zdrojem je zlepšený hospodářský výsledek do

³³ Účetní kavárna. *Účetní kavárna* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9259v12078-hospodareni-prispevkovych-organizaci-z-hlediska-vztahu-zrizovatele-a/>

³⁴ Předpis č. 250/2000 Sb § 30., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

³⁵ Předpis č. 250/2000 Sb § 31., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

výše 80 %, nejvýše však může být do 80 % celkové částky prostředků určené na platy zaměstnancům.³⁶

Fond kulturních a sociálních potřeb čerpá finance na poskytování zaměstnaneckých výhod nezávisle na jejich pracovním platu. Zdrojem je základní příděl na vrub nákladů z ročního objemu nákladů zúčtovaných na platy a náhrady platů. Fond je naplňován zálohově z roční plánované výše v souladu s jeho schváleným rozpočtem. Vyúčtování reálného základního přídělu se uskuteční v rámci účetní závěrky.³⁷

3.6.5. Dotace, granty a příspěvky poskytované nevýdělečným organizacím

Dotace představují nenávratnou formu financování z veřejných rozpočtů, které jsou poskytovány na předem stanovený účel a musejí být schvalovány poskytovateli. Pokud není předem stanovený účel splněn nebo finance nejsou použity v souladu s účelem, příjemce má povinnost dotace vrátit.

Jako další finanční pomoc existuje návratná finanční výpomoc, kdy jsou prostředky půjčovány organizaci dočasně většinou s nulovým úrokem.

Veřejné finanční prostředky jsou poskytovány z veřejných rozpočtů:

- Státní rozpočet
- Rozpočty územních samosprávných celků (obce, kraje, hl.m. Praha)
- Státní fondy
- Národní fondy
- Rozpočty Evropského společenství
- Veřejné rozpočty cizího státu

Rozlišují se dotace dvojího typu podle způsobu využití na:

- Dotace na pořízení dlouhodobého majetku (investiční)
- Dotace na provoz (neinvestiční)

Příspěvkové organizace mají nárok na příspěvek od státu na rozdíl od nestátních neziskových organizací, které musejí žádat o dotaci pomocí výběrového řízení.

³⁶ Předpis č. 250/2000 Sb § 32., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

³⁷ Předpis č. 250/2000 Sb § 33., Zákon o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy je jedním z nejdůležitějších ústředních orgánů, které poskytuje finanční dotace určené dětem a mládeži ze státního rozpočtu. Pro rok 2016 byly schváleny *Programy státní podpory práce s dětmi a mládeží pro nestátní neziskové organizace*, jejichž součástí jsou i hlavní cíle a priority na rok 2016.

„Podpora je zaměřena především na pravidelnou a dlouhodobou činnost určenou co nejširšímu spektru dětí a mládeže a na podporu činností a aktivit, které napomáhají zkvalitňování, rozšiřování a rozvoji činnosti jednotlivých organizací dětí a mládeže a organizací pracujících s dětmi a mládeží.“³⁸

- Program pro „NNO uznané MŠMT pro práci s dětmi a mládeží“
- „Program pro střešní organizace“
- Program pro NNO s pobočnými spolky
- Program pro NNO bez pobočných spolků

Program 133710 - Rozvoj materiálně technické základny mimoškolních aktivit dětí a mládeže

Program investičního charakteru podporující vytváření vhodných podmínek pro smysluplné trávení volného času dětí a mládeže. Je poskytován taktéž pod záštitou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Je určen nestátním neziskovým organizacím, které mají za své poslání péči o volný čas dětí a mládeže. Výběrového řízení se mohou účastnit pouze spolky, ústavy a obecně prospěšné společnosti.

Evropská nadace mládeže (European Youth Foundation)

Nadace založená v roce 1972 za hlavním účelem poskytování finanční podpory evropským mládežnickým aktivitám. Jejím posláním je podporovat spolupráci mezi mladými lidmi v Evropě zajišťující mír, respektování lidských práv, demokracii, toleranci a solidaritu. Každoročně dotuje cca 3 miliony eur v podobě 300 různých grantů.³⁹

³⁸ PROGRAMY STÁTNÍ PODPORY PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ NA ROK 2016. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/programy-statni-podpory-prace-s-detmi-a-mladezi-na-rok-2016>

³⁹ EVROPSKÁ NADACE MLÁDEŽE RADY EVROPY. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/evropska-nadace-mladeze-rady-evropy>

V roce 2016 EYF podporuje projekty zaměřené na:

- *Mezinárodní mládežnická setkání (semináře, konference, workshopy, tábory a festivaly)*
- *Jiné mládežnické aktivity (studie, výzkumné projekty a produkce materiálů i informací týkajících se mládežnické tematiky)*
- *Správu mezinárodních nestátních mládežnických organizačních sítí*
- *Pilotní projekty mládežnických setkání nebo aktivity přispívající ke konkrétním prioritám Rady Evropy*

Projekty jsou určeny pouze členským zemím Evropské unie. O grant mohou žádat pouze mezinárodní nestátní mládežnické organizace s pobočkami alespoň ve čtyřech členských státech Rady Evropy nebo mládežnické organizace spolupracující přinejmenším se třemi dalšími národními organizacemi z různých členských států. Další podmínkou je, že pouze jedna třetina účastníků může být stejné národnosti a také pouze jedna třetina účastníků může být starší věku 30 let. Účastníci i organizátoři mají sami povinnost zapojit se finančně na projektu.

Finance jsou rozděleny do pěti typů grantů: Mezinárodní aktivity, Roční pracovní plán, Strukturální grant, Jednorázový strukturální grant a Pilotní aktivita. Maximální přidělená částka může být 50 000 €, což se týká grantu Roční pracovní plán.

Mezinárodní visegrádský fond

Mezinárodní visegrádský fond založený v roce 2000 přispívá k rozvoji úzké spolupráce mezi členskými státy a těmi jsou Česká republika, Maďarsko, Polsko a Slovensko. Zaměřuje se na dotování v oblasti kultury, vědy a výzkumu, turismu a výměnných pobytů mládeže. Každoročně členské státy vkládají stejně vysoký finanční příspěvek. Co se týká mládeže, tak jsou podporovány projekty zaměřené na výměnné pobyty mládeže zaměřující se na sport, výchovné aktivity a další. Mezinárodní visegrádský fond nabízí dva typy grantů a to malý a standardní.⁴⁰

⁴⁰ MEZINÁRODNÍ VISEGRÁDSKÝ FOND. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/mezinarodni-visegradsky-fond>

Národní síť zdravých měst České republiky (dále jen „NSZM ČR“)

NSZM ČR je zájmovým sdružením právnických osob s posláním „*propojovat municipality a odborné organizace v České republice ke spolupráci v systematické podpoře zdraví a kvality života a k aktivnímu uplatňování udržitelného rozvoje na místní, regionální, národní i mezinárodní úrovni*“.⁴¹

Municipalitou se rozumí obec, město, městská část hl.m. Prahy a kraj na území České republiky. Naplňování poslání se uskutečňuje z velké části prostřednictvím dvou dlouholetých programů „Projekt Zdravé město WHO“ a „místní Agenda 21“, které jsou zaštiťovány Světovou zdravotní organizací a OSN.

Místní Agenda 21 má za úkol „*zlepšovat kvalitu veřejné správy, strategického řízení, zapojování veřejnosti a budování místního partnerství, s cílem podpořit systematický postup udržitelnému rozvoji na místní či regionální úrovni*“.⁴²

Municipality dle předem stanovených parametrů prokazují, na jaké úrovni se místní Agendy 21 nachází. Výsledek může značně podpořit rozhodování žádosti o granty Evropské unie jiných resortů či krajů. Do budoucna účastníci místní Agendy 21 budou mít větší šance o úspěšné zažádání dotací a grantů.

Dotace a granty Městské části Prahy 3

MČ Praha 3 se soustředí na pomoc neziskovým organizacím, podporující veřejné služby a rozvoj celé městské části. Disponuje dvěma fondy, fondem obnovy a rozvoje a fondem dotací, prostřednictvím kterých přerozděluje finanční pomoc.

Fond obnovy a rozvoje

Fond je zřízen za účelem poskytování dotací na zlepšování technického stavu nemovitostí sídlící na území MČ Prahy 3 a k územnímu rozvoji tohoto území. Prostředky z fondu lze taktéž využít na výjimečné a neočekávané situace (např. živelné pohromy). Většinou se jedná o opravy a údržbu střešních konstrukcí, zateplení, výměnu oken a dveří a další rekonstrukce prostorů budov. Bezúročnou návratnou finanční výpomoc městská část poskytuje ve výši 499.000 Kč.⁴³

⁴¹ Stanovy NSZM ČR. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 2005

⁴² Stanovy NSZM ČR. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 2005

⁴³ Fond obnovy a rozvoje. *Městská část Praha 3* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/samosprava/zastupitelstvo/fondy/fond-obnovy-a-rozvoje/index.html>

Dotační fond

Prostředky z dotačního fondu jsou určeny na široké množství oblastí, kterými jsou kultura, životní prostředí, sociální oblast, zdravotnictví a také oblast volnočasových aktivit dětí a mládeže spolu s oblastí tělovýchovy a sportu. Ze všech oblastí mimo životní prostředí mají možnost volnočasové instituce čerpat dotace. Celková výše poskytovaná dotačním fondem pro rok 2016 činí 3 933 000 Kč.⁴⁴

Dva nejdůležitější programy pro neziskové organizace jsou oblasti volnočasových aktivit a oblast tělovýchovy a sportu.

Hlavním cílem dotačního programu dle usnesení zastupitelstva na rok 2016 pro volnočasové aktivity dětí a mládeže je podpora základních podmínek pro pravidelnou činnost a rozšíření nabídky činností pro celou rodinu. Peněžní prostředky jsou poskytovány na činnosti pravidelné, prázdninové nebo jednorázové akce s rodinami a dětmi.⁴⁵

Program pro oblast tělovýchovy a sportu je zaměřen na krytí provozních nákladů sportovních organizací, na rozvoj členské základny daných věkových kategorií, na podporu lokálních akcí, na výchovu a podporu trenérů a také na financování výjezdů, soustředění či závodů.⁴⁶

⁴⁴ USNESENÍ: Vyhlášení programů pro poskytnutí dotací z Dotačního fondu městské části Praha 3- Dotační program pro oblast volnočasových aktivit dětí a mládeže. Praha, 2015.

⁴⁵Tamtéž

⁴⁶USNESENÍ: Vyhlášení programů pro poskytnutí dotací z Dotačního fondu městské části Praha - Dotační program pro oblast tělovýchovy a sportu. Praha, 2015.

4. Výzkumná část

Výzkumná část je zaměřena na charakteristiku pražské městské části Prahy 3, představení možností trávení volného času a detailnější popis vybrané instituce ZŠ Chelčického. V první kapitole je představena městská část obsahující demografické údaje a historický vývoj. Dále jsou popsány místní neziskové instituce spolu s jejich posláním.

Hlavní část tvoří analýza školní družiny ve výše zmíněné základní škole, zhodnocení její činnosti a následné zpracování výsledků, popřípadě navržení vhodných řešení ke zlepšení stavu.

4.1. Cíl výzkumu

Cílem výzkumu je zanalyzovat danou oblast v oboru trávení volného času mládeže do 18 let v neziskových institucích. Hlavním cílem této bakalářské práce je zjistit, zda školní družina ZŠ Chelčického plní své poslání.

4.2. Metoda výzkumu

Potřebné informace pro zanalyzování výzkumné části byly získány převážně následujícími kvalitativními metodami: terénní výzkum, polostrukturovaný rozhovor, nezúčastněné pozorování a studium dokumentů.

Charakteristika MČ Prahy 3 byla provedena na základě studia internetových a knižních zdrojů, stejně tak jako zhodnocení oblastních volnočasových institucí.

Pro detailní popis vybrané instituce byly nápomocné dokumenty ZŠ zveřejněné na internetu anebo získané od pracovníků ZŠ. Byly to především výroční zprávy, Řád školní družiny, pedagogické plány a jiné dokumenty. Pro zhodnocení služeb družiny mi napomohlo jak pozorování, tak rozhovory s vychovateli, žáky a s rodiči. Posuzování hlavní hypotézy, zda si instituce plní své poslání, probíhalo na základě analýzy institucí dle Bronislawa Malinowského. Analýza zkoumá a hodnotí instituce dle norem, činností, hmotného zřízení, personálu a hospodaření. Ke zpracování těchto informací posloužila metoda terénního výzkumu prováděna na základě praxe autorky v dané organizaci.

5. Data

5.1. Městská část Praha 3

Rozléhá se na východ od centra Prahy na ploše 6,5 km², s celkovým počtem obyvatel 71 409 ke dni 31. 12. 2012, což ji řadí na sedmé místo z 57 pražských městských částí.⁴⁷ Samospráva se skládá ze zastupitelstva a rady. Zastupitelstvo má 35 členů na období 2014-2018. Rada je složena z 9 členů v čele se starostkou Ing. Vladislavou Hujovou ze strany TOP 09. Postavení a pravomoce samosprávy jsou dány zákonem o hlavním městě Praze č. 131/2000 Sb. V zákoně jsou upravena práva občanů a vymezeny povinnosti spojené s přenesenou působností.

5.1.1. Historie městské části Prahy 3

První zmínky o třetí pražské části se pojí s „Šibeniční horou“ také nazývanou jako Šibeniční vrch, což bylo staroměstské popraviště ležící v centru dnešního Žižkova z 11. století. Tato oblast je spojena už od minulosti s vinnou révou, kterou přinesl do tohoto kraje císař Karel IV. a po které je také pojmenována část Královských Vinohrad. Roku 1849 bylo toto území vyhlášeno jako katastrální obec zvaná Vinohrady. V této době zde stálo 66 usedlostí se 169 obyvateli. Dnes nám tyto místa připomínají místní názvy jako Hrabovka, Ohrada, Parukářka nebo Pražačka. O několik let později se pak tato část rozdělila na Žižkov a Vinohrady. Žižkov byl v 19. století považován za dělnickou, proletářskou obec. Tato část byla mnohdy označována za osvícenější a pokrokovější než sama Praha. Nejdříve byl Žižkov spolu s Hrdlořezy a Malešicemi označován za Prahu XI a Královské Vinohrady za Prahu XII. Zrod dnešní Prahy 3, jak ji známe dnes, je spojen s rokem 1960 a utváří jí především katastrální území Žižkov a malá část Vinohrad, Strašnic a Vysočan.⁴⁸

⁴⁷ O městské části Praha 3. *Městská část Praha 3* [online]. Praha: Městská část Praha 3, 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/o-mc-praha-3/index.html>

⁴⁸ Z knihy Praha 3 známá neznámá. *Městská část Praha 3* [online]. Praha: Městská část Praha 3, 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/o-mc-praha-3/historie/z-knihy-praha-3-znama-neznama-1/index.html>

5.2. Přehled Volnočasových institucí v Praze 3

5.2.1. Zmapování základních škol

Resort školství a vzdělávání je spravován členkou rady MČ Prahy 3 Mgr. Jaroslavou Sukovou a dále zajišťován Výborem pro výchovu a vzdělávání a Odborem školství a vzdělávání na Úřadu MČ Prahy 3.

Základních škol se na tomto území nachází 10 a dvě z toho mají ještě odloučená pracoviště. Jak je vidět z níže uvedeného grafu, počet žáků navštěvující základní školy se rok od roku zvyšuje. V průměru se každý rok zapíše o 169 dětí více, než rok předchozí. Z tabulky je ale patrné, že poslední dva roky je nárůst největší. Zdaleka však není naplňována celková kapacita těchto škol. Každá z těchto škol nabízí jak ranní tak odpolední družinu.

Tabulka 1 Vývoj počtu žáků na ZŠ

Škola	Kapacita školy	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
ZŠ Cimburkova	231	176	176	181	193	201
ZŠ a MŠ Chelčického pracoviště Žerotínova - I. stupeň ZŠ	1 150	394 z toho 88	367 z toho 71	404 z toho 95	450 z toho 101	480 z toho 107
ZŠ Jeseniova	652	478	511	505	553	620
ZŠ a MŠ Chmelnice	600	331	358	405	475	502
ZŠ Lupáčova	735	555	582	599	639	672
ZŠ Pražáčka	335	190	207	231	237	254
ZŠ a MŠ nám. Jiřího z Lobkovic pracoviště Perunova - I. stupeň ZŠ	1 100	392 z toho 75	382 z toho 58	384 z toho 71	386 z toho 87	407 z toho 91
ZŠ, Praha 3, nám. Jiřího z Poděbrad	620	336	364	374	375	397
ZŠ a MŠ Jaroslava Seiferta	510	199	197	195	189	186
ZŠ a MŠ Jarov	320	248	245	248	245	253
Celkem:	6 253	3 299	3 389	3 526	3 742	3 972

Zdroj: http://www.praha3.cz/public/b0/77/47/281203_145810_Zakladni_skoly_Vyvoj_poctu_zaku.pdf

Dále se zde nacházejí 3 základní umělecké a hudební školy.

- ZŠ umělecká škola, Učňovská 1/100
- ZŠ umělecká škola, Štítného 5
- Hudební škola hlavního města Prahy, ZŠ umělecká škola, Komenského nám. 400/9

Koncepce spolupráce městské části Praha 3 s nestátními neziskovými organizacemi

Městská část Praha 3 se snaží o rozvoj občanské společnosti a koordinovat společné zájmy občanů prostřednictvím této koncepce. Jejím hlavním cílem je vytvořit vhodný prostor pro rovnocennou spolupráci, podpořit trvalý rozvoj neziskových organizací, pomoci začínajícím a vystupovat jednotně v prosazování zájmů neziskových organizací. Týká se to oblastí sociálních služeb, volnočasových aktivit, kultury, sportu, péči o zdraví, výchovy a vzdělání a v poslední řadě životního prostředí.⁴⁹

V následující tabulce je výčet volnočasových institucí podpořených ze strany Městské části Praha 3 poskytující zájmové činnosti s vhodným zázemím a starající se o zájmové vzdělávání v této části Prahy.

Tabulka 2 Přehled neziskových institucí v městské části Praha 3

Spolky	Fyzické osoby
BLK Slavia Praha	Ján Nemeč - baletní škola
Viktorka Žižkov	Nadační fond
Chmelnický dětský klub	Nadační fond Karla Hartiga
Mladí ochránci přírody, Mopíci	Občanské sdružení
Pionýr, z.s. pionýrská skupina Kalich	Občanské sdružení Kultura a mládež
Pionýr, z.s. PS Galaxie	Svoboda zvířat Praha
Sdružení Zvoneček - Praha, z.s.	Občanské sdružení pro mimoškolní aktivity
Skautské středisko Gatagéwa	Zdravotní klaun

Zdroj: <http://www.praha3.cz/noviny/neziskovy-sektor/spoluprace-s-neziskovymi-organizacemi.html>

⁴⁹ *Koncepce rozvoje spolupráce Městské části Praha 3 s nestátními neziskovými organizacemi na období 2015–2018.* Městská část Praha 3, 2015

Občanské sdružení Kultura pro mládež

Je spolek, který vznikl v roce 2011, sídlící v Orebitské ulici, pod záštitou Uměleckého svazu České republiky. Předmětem činnosti je posláním pro vytváření co nejlepších podmínek pro aktivní tvorbu amatérského i profesionálního umění, pro rozvoj prostor podporující umělce, jako jsou cvičebny a „myslečny“ přístupné zdarma či za dostupnou cenu všem bez rozdílu na sociální, věkovou, příjmovou, rasovou či jinou příslušnost. Může se chlubit například oceněním Česká inovace a Živnostník roku, a je držitelem záštity hlavního města Prahy. Jejich největší projekt se nazývá „Zkusebny.com – volnočasová kulturní centra pro děti a mládež“, který si klade za úkol vybudovat pro kulturu stejné zázemí, jako má dnes sport.⁵⁰

Projekt funguje na Praze 3 od roku 2004 má k dispozici 30 cvičeben a v roce 2015 se rozšířili o další prostory na Nákladovém nádraží Žižkov s rozlohou 2 500 m². Celkové náklady činily 4 291 680 Kč a získali dotaci v hodnotě 100 000 Kč z rozpočtu Městské části Praha 3.⁵¹

Dům dětí a mládeže Praha 3 – Ulita

Je příspěvkovou organizací hlavního města Prahy. Hlavní činností a posláním DDM je organizace zájmového vzdělávání prostřednictvím pravidelných kroužků, jednorázových akcí, táborových pobytů, soutěží, klubů či workshopů. Je dbáno, aby každá aktivita byla přizpůsobena specifickým potřebám jednotlivých cílových skupin, a tak dosáhla co nejvyšší spokojenosti všech zúčastněných. Klade si za cíl rozvoj osobnosti a dovednosti dětí a mládeže.⁵²

Nabízí nepřeberné množství kroužků od sportovních (atletická příprava, badminton, bojové sporty, bowling, florbal, fotbal, cheerleaders, joga, lezení, plavání, atd.), hudebních (flétna, kytara, elektrická kytara, atd.) uměleckých (dramatický kroužek, keramika, výtvarný atelier, atd.) až po vzdělávací (angličtina, příprava na základní školy atd.). Jednotlivé kroužky jsou buď vyučovány na ZŠ, nebo přímo v prostorách DDM.⁵³

⁵⁰ Projekty: Zkusebny.com. *Umělecký svaz České republiky* [online]. Praha: Občanské sdružení Kultura pro mládež, 2015 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.oskpm.eu/projekt/>

⁵¹ Organizace: OBČANSKÉ SDRUŽENÍ KULTURA PRO MLÁDEŽ. *Městská část Praha 3* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: http://www.praha3.cz/public/73/c4/62/266133_138277_obcanske_sdruzeni_kultura_pro_mladez.pdf

⁵² VNITŘNÍ A ORGANIZAČNÍ ŘÁD: *Dům dětí a mládeže - Ulita*. Praha, 2015

⁵³ Tamtéž

Další činností, kterou DDM provozuje, jsou tábory, které se organizují po celý rok a jsou rozděleny podle místa konání: v přírodě anebo ve městě. Zaměření těchto pobytů je rozsáhlé např. lyžařský tábor, poznávání dnes už zapomenutých povolání nebo sportovní.⁵⁴

Z akcí se například uskuteční v nadcházejících měsících „Pololetky“, jako odměna za vysvědčení, divadelní víkend, který obsahuje dvě hry španělského básníka v jednom, Valentýnský swingový večer, kde je vyučován swing pro začátečníky, dále se koná Aprílová noc pouze pro členy Ulity nebo benefiční výstava keramiky.

Ulita je členěna na 4 programová oddělení, která se starají o organizaci všech programů: předškoláci a školáci, teenageři, klubu Beztíže a centrum předškolních dětí.

Klub Beztíže je důležitým místem pro jedince, kteří mají kázeňské a prospěchové potíže ve škole, vyrůstají v nepříznivém rodinném prostředí, páchají trestnou činností či užívají drogy. Většina těchto mladých lidí neumí kvalitně trávit volný čas a právě pro tento účel je klub zřízen. Je součástí DDM Prahy 3.⁵⁵

Mladí ochránci přírody, z.s. - Mopíci

Veřejně prospěšný spolek s celostátní působností zajišťující práci s dětmi a mládeží je určen pro všechny zájemce o přírodu v České republice ve věku od 7 do 15 let. Každý oddíl má svůj vlastní výchovný systém, který se snaží posilovat kladný vztah dětí k přírodě a ohleduplné chování vůči svému okolí, které zahrnuje přírodu, životní prostředí a vztahy s ostatními lidmi pomocí pravidelných schůzek, jednodenních a vícedenních výprav do přírody, letních táborů a dalšími akcemi. Oddíl sídlící na Praze 3 v ulici Koněvova navštěvuje přibližně 100 dětí.⁵⁶

5.3. Základní škola Chelčického

Název školy: Základní škola a mateřská škola, Praha 3, Chelčického 43/2614
Sídlo školy: Praha 3, Chelčického 43/2614
Právní forma: příspěvková organizace
Zřizovatel: Městská část Praha 3

⁵⁴ VNITŘNÍ A ORGANIZAČNÍ ŘÁD: *Dům dětí a mládeže - Ulita*. Praha, 2015

⁵⁵ VNITŘNÍ A ORGANIZAČNÍ ŘÁD: *Dům dětí a mládeže - Ulita*. Praha, 2015

⁵⁶ *Výroční zpráva: Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody*. 2014

Vznik školy se datuje do roku 1993, kdy byla tato škola vystavěna. Dnes fungující jako příspěvková organizace byla zapsána do školského rejstříku dne 14. 2. 2008. Kapacita školy činí 1 150 míst, každoročně je přijímáno v průměru o desetinu nových žáků více. Předmětem činnosti je zajištění školní docházky v návaznosti na vzdělávací programy a zajištění zájmového vzdělávání žáků provozováním školní družiny a školního klubu.

Vzdělávání a další školské služby jsou poskytovány na dvou pracovištích.

- ulice Chelčického 43
- ulice Žerotínova 36

Obě pracoviště nabízí kvalitní vzdělávání, které se stále více profiluje na finanční gramotnost svých žáků. Soustředí se na to, aby učení dávalo smysl a připravilo je co nejlépe na budoucí život. Škola je zaměřena nejen na běžnou populaci, ale také na děti s vývojovými poruchami pod vedením speciálně vyškolených pedagogů v tzv. mikrotřídách s pomocníky. Velký zřetel je dbán na nadané děti, pro které jsou připravovány zvláštní volitelné předměty. Souvislá péče je věnována i dětem z cizojazyčného prostředí, kterým je nabízena čeština pro cizince.

5.4. Školní družina Chelčického

5.4.1. Normy a legislativa

Činnost školní družiny je upravena a stanovena těmito předpisy:

- Vnitřní řád ŠD
- Řád ŠD
- Metodický pokyn k postavení, organizaci a činnosti školních družin Č.j.: 17 749Ú2002-51
- Vyhláška MŠMT č. 74/2005Sb., o zájmovém vzdělávání
- Zákon č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání

Stěžejní legislativní rámec činnosti organizace tvoří zákon č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání. Upravuje podrobnější rozdělení školských zařízení a poskytování školských služeb. Stanovuje podmínky, za nichž se vzdělávání a výchova uskutečňuje, vymezuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob a působnost orgánů vykonávající statní správu a samosprávu ve školství.

Činnost školních družin je dána vyhláškou 74/2005 Sb. o zájmovém vzdělávání, kde jsou upraveny formy zájmového vzdělávání, rozdělení zařízení na střediska volného času, školní kluby a školní družiny. Vymezuje přesně kdo je účastníkem družiny a stanovuje výši úplaty.

Metodický pokyn k postavení, organizaci a činnosti školních družin je vydán Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy. Podrobně je zde rozebráno poslání školní družiny, řady školních družin, organizace a činnosti školní družiny.

Školní řád je specifickým dokumentem, který si každá základní škola vypracovává sama se souhlasem ředitele. V řádu jsou obsaženy informace, které se týkají provozní doby ŠD, způsobu přihlašování žáků, výše úplaty, zajištění bezpečnosti dětí atd.

5.4.2. Poslání a cíle organizace

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Dalším posláním je především z pohledu rodičů dohled nad žáky po určitou dobu před nebo po skočení školního vyučování. Pobyt ve družině je často považován jako mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Nesmí se ale opomínat jedna z nejdůležitějších funkcí, a to je vytváření návyků na účelné trávení volného času jedince. Výchova je společenský proces a je nutné ji chápat jako společenskou reprodukci, proto je důležité v dětech podněcovat a utvářet touhu pro vzdělání a vytváření smysluplných činností.⁵⁷

⁵⁷ PÁVKOVÁ, J. a B. HÁJEK. *Školní družina*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 8071787515, s. 11

Za cíle jsou především stanoveny programy, které vedou dítě k dosažení harmonie, sebevědomí, dobrého fyzického a psychického vývoje a bezproblémového soužití ve společnosti. Cíle jsou uvedeny ze školního vzdělávacího programu „CESTIČKY“ určené pro Základní školu Chelčického⁵⁸

- Vytvářet kladný vztah ke škole a městské části
- Působit na žáky tak, aby byli schopni čelit sociálně patologickým jevům
- Podporovat předávání zkušeností a dovedností starších žáků mladším, a aby se vzájemně respektovali
- Vytvářet kladný postoj k jiným rasám, vyznání, národnostní, kulturním a jazykovým odlišnostem
- Rozvíjet u žáku schopnost rozhodování, hodnocení a sebehodnocení
- Vést žáky k rozvoji jejich estetického vnímání při vytváření příjemného klimatu ve ŠD
- Podporovat citlivé vztahy k lidem a přírodě, učit žáky chránit své zdraví, umět se vypořádat s neúspěchem
- Zaměřovat se na ochranu životního prostředí a jiné

5.4.3. Činnost

Jednotlivé činnosti jsou plánovány a sestavovány s ohledem na žáky. Je snaha o co nejvyšší vyváženost jednotlivých činností a aktivit za pomoci sestavování dlouhodobých i krátkodobých plánů. Činnosti se dělí na hlavní 4 skupiny:

- Odpočinkové činnosti, kde je důraz kladen na odstranění únavy. Většinou jsou zařazovány po vyučování formou klidu na lůžku, stolních her, poslechových aktivit nebo jiných odpočinkových činností, které mají plnit psychohygienické poslání.

- Rekreační činnosti, má sloužit k regeneraci sil. Využívají se k tomu sportovní hry, turistika, manuální práce pokud možno venku v příjemném prostředí a ve skupinách. Mohou to být aktivity organizované anebo spontánní.

- Zájmové činnosti rozvíjející osobnost dítěte umožňující seberealizaci a rozvoj pohybových dovedností. Dítě má svobodu ve výběru a výkonu činnosti, která jim přináší pocit radosti a uspokojení.

⁵⁸ Školní vzdělávací program „CESTIČKY“ pro zájmové vzdělávání: Školní družina. 2012, s. 4

- Příprava na vyučování většinou závisí na domluvě vychovatele a rodiče. Není legislativně stanovena jako povinná činnost ve školní družině. Může se jednat o vypracovávání domácích úkolů, zábavná procvičování učiva či získávání dalších doplňujících poznatků při praktických činnostech.

5.4.4. Pravidla pro přijetí a provozní doba

Školní družina je v provozu v ranních a odpoledních hodinách. Ráno začíná v 6.30 a je otevřena do 7.40, příjem dětí končí v 7.30. Odpoledne pravidelná činnost začíná v 11.45 do 17.30. Provoz družiny je zajištěn i ve dnech ředitelského volna.

O přijetí žáka do ŠD rozhoduje ředitel školy. Jsou upřednostňováni žáci zaměstnaných rodičů, děti z neúplných rodin či děti národnostních menšin pro jejich lepší jazykový rozvoj. Školní družina je určena pro 0. – 5. ročník, ale je možné přihlásit děti i z druhého stupně.⁵⁹

Zápis je prováděn vždy písemnou formou pomocí evidenčního listu, kde rodič uvádí důležité informace o dítěti (např. specifické zvláštnosti a poruchy: onemocnění, alergie, náhradní kontakt, dny a hodiny propuštění žáka, osoby s kterými mohou žáci odcházet domů). Vyřazení žáka je možné pouze se souhlasem ředitele školy.⁶⁰

5.4.5. Výše úplaty

Výše úplaty je upravena vyhláškou č. 74/2005. Výše částky činí 150 Kč za jeden měsíc. Částka se platí v jedné nebo dvou splátkách na účet školy nebo v hotovosti. Peníze jsou výhradně určeny na nákup potřeb pro děti. Dále se platí dobrovolný poplatek 50 Kč na hygienické potřeby a 100 Kč na pořádání narozeninových oslav na celý rok, což je uvedené na evidenčním listě.

Sociálně slabším skupinám je umožněno hradit poplatek měsíčně. Rodiny, které se ocitly v nouzi, mají nárok na zproštění platby po doložení příslušné dokumentace.

⁵⁹ Školní vzdělávací program „CESTÍČKY“ pro zájmové vzdělávání: Školní družina. 2012, s. 6

⁶⁰ Tamtéž, s. 6

5.4.6. Organizace

V letošním roce je zřízeno 7 oddělení. Jedna třída je pro předškolní děti tzv. přípravka, jedna třída pro děti se specifickými zdravotními a vzdělávacími potřebami a 5 tříd je obsazených dětmi z 1. stupně. Maximální kapacita jednoho oddělení je 30 dětí a pro mimoškolní aktivity je to 25 dětí.

V minulém školním roce družinu navštívilo celkem 242 dětí z toho 87 žáků docházelo na pracoviště Žerotínova a zbylých 177 na pracoviště Chelčického. Jak je vidět z následující tabulky, každým rokem součet žáků navštěvujících družinu lehce stoupá. S nárůstem dětí je spojeno i případné zakládání nových tříd a personální změny ve spojitosti s výběrem nových vychovatelek.

Tabulka 3 Počet žáků ve školní družině

	2010/2011	2011/2012	2012/2013	2013/2014	2014/2015
budova Žerotínova	x	71	90	82	87
budova Chelčického	177	137	152	163	177
Celkem	177	208	242	245	264

Zdroj: Výroční zprávy ZŠ Chelčického

Za celou dobu provozu školy nebyl ani jednou zřízen školní klub pro žáky druhého stupně.

5.4.7. Aktivita

V nabídce činnosti jsou zastoupeny pravidelné i příležitostné aktivity. Mimořádných akcí se mohou účastnit nejen žáci ŠD, ale i ostatní žáci školy. Pravidelné činnosti jsou dány měsíčním a týdenním plánem, jejichž struktura je uvedena ve školním řádu. Tyto plány napomáhají pedagogům ke každodenní přípravě. Také zaručují, že skladba daných aktivit bude rozmanitá, nebudou se jednotlivé činnosti opakovat a tím pádem nehrozí vznik stereotypů. Na každý měsíc je uvedeno pět okruhů: výtvarná činnost, literárně- dramatická činnost, hudební činnost, sebeobslužná činnost a relaxační, ke kterým se pak vymýšlejí konkrétní aktivity. Tento měsíční plán poté napomáhá sestavit plán týdenní. Týdenní plány se liší podle věku dětí ve třídách. Je logické, že měsíční plány reagují na roční období, na právě probíhané svátky a ne vždy se musí lpět na jeho přesném dodržení.

Z pozorování bylo patrné, že vychovatelé ZŠ Chelčického prokazují velmi dobrou schopnost reagovat na stav kolektivu a nálady ve třídě. Umí vyhodnotit situaci, kdy a jak je potřeba žáky zklidnit nebo jak v dětech vzbudit zájem o právě probíhanou činnost.

Za poslední rok družina organizovala 114 různých mimoškolních akcí pro děti, které se konají každou středu. Většinou jde o aktivity zaměřené na kulturní, sportovní, naučné či preventivní vzdělávání. Celkem se akcí zúčastnilo 6 879 dětí za rok 2014/2015.

Budova Chelčického:

- Vlastivědné a přírodovědné procházky 5x
- Sportovní hry v TV 4x
- Lezecká stěna
- Divadlo 2x
- Kino 5x
- Bruslení 5x
- Hraní s Ottou Tesařem
- Beseda s youtuberem Jiřím Králem
- Beseda pes + kočky 3x
- Galerie Scarabeus
- Narozeninové party + soutěže 10x
- Kouzelník „Slimky“
- Hudební nástroje s p. Bendou
- Solná jeskyně 2x
- Výtvarné dílny 10x
- Autobusový výlet
 - o Šestajovice
 - o Nenačovice
 - o Stránčice
 - o Botanicus
- Uvítací den pro žáky
- Den pro děti
- Vánoční vystoupení
- Velikonoční jarmak
- Akce s rodiči – adventní věnce

Dále škola organizuje ve spolupráci s družinou následující projekty:

- **Adopce zvířat v Zoologické zahradě Praha.** Škola vybírá příspěvky jak finanční tak i hmotné, jako například krmivo, a následně se stává adoptivním rodičem různých druhů zvířat. Díky tomu přispívají na chov zvířat a také na jejich ochranu ve volné přírodě. Zásluhou darovaných příspěvků mohou žáci každoročně navštívit Zoo v rámci Sponzorských dnů. Za poslední rok žáci vybrali 27 000 Kč. Za dlouhou spolupráci se Zoologickou zahradou byla škola

nominována na cenu Ď (cena určená mecenášům a dobrodincům v oblasti kultury, charity, vědy, vzdělávání a morálních hodnot v ČR).

- **Muzejní den.** Pořádá se každoročně. Jeho náplní je návštěva známých i méně známých muzeí, galerií a výstav. Žáci se předem seznámí s aktuální nabídkou a následně objekt navštíví. Poté druhý den zpracovávají projekt. Cílem je seznámit žáky s řadou kulturních institucí hlavního města Prahy, podnítit v nich zájem o tyto pamětihodnosti, popřípadě doplnit probírané učivo v souvislosti s expozicemi.
- **Den Země.** Projekt, který se snaží upozornit žáky na dopady ničení životního prostředí. Každoročně se koná 22. dubna. V tento den se konají přednášky spojené s recyklováním, exkurzemi do přírody a spolu s tím jsou vyhlášené soutěže například o nejlepší foto z toho dne a jiné.

5.4.8. Kroužky

Družina nabízí 18 zájmových kroužků pro své návštěvníky, mohou se však přihlásit děti, které družinu nenavštěvují. Kroužky jsou organizovány za poplatek od 300 do 1 000 Kč za pololetí. Výše částky záleží na druhu kroužku a kolikrát týdně probíhá.

Tabulka 4 Nabídka kroužků

Keramika pro 1. Třídy	Mažoretky	Fotbal
Angličtina	Florbal	Stolní tenis
Počítače	Taneční mix	Jóga
Chovatelství	Hip Hop	Klavír
Vaření	Sportovní	Dramatáček
Kreativní kroužek	Basketbal	Arteterapie

Zdroj: Vlastní zpracování

V nabídce je preventivní logopedický kroužek hravého čtení pod vedením Mgr. J. Plecháčové, která garantuje individuální přístup.

Žáci 2. stupně mohou také navštěvovat florbal, vedený panem učitelem Šolcem, díky kterému se škola účastnila několika prestižních soutěží a tento sport je na škole velmi oblíben.

5.4.9. Úspěchy

Základní škola ve spolupráci s družinou se každoročně účastní několika soutěží, kde měří síly s ostatními dětmi z jiných škol. Pravidelně reprezentují školu ve fotbale na McDonald's cup turnaji, ve florbale, stolním tenisu, přespolním běhu či v atletice. Pověřenou osobou je Milan Vřešťál, který má na starost organizaci soutěží pro 1. stupeň. Soutěže mají kladný dopad v několika ohledech. Motivují žáky do budoucna, dávají dětem pocit důležitosti a také je učí týmové spolupráci a odpovědnosti.

Tabulka 5 Přehled dosažených úspěchů v roce 2014/2015

Úspěchy 2014/2015	
Zájemový útvar	Umístění
Florbal cup - mladší žáci	2. místo
Florbal cup - starší žáci	5. místo
Stolní tenis	6. místo
Přespolní běh mladší dívky	9. místo
Přespolní běh starší dívky	6. místo
Přespolní běh mladší chlapci	5. místo
Přespolní běh starší chlapci	9. místo

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 6 Přehled dosažených úspěchů v roce 2015/2016

Úspěchy 2015/2016	
Zájemový útvar	Umístění
Florbal cup - mladší žáci	4. místo
Florbal cup - starší žáci	6. místo
Stolní tenis mladší žáci	4. místo
Stolní tenis starší žáci	7. místo
Přespolní běh mladší dívky	6. místo
Přespolní běh starší dívky	6. místo
Přespolní běh mladší chlapci	5. místo
Přespolní běh starší chlapci	9. místo

Zdroj: vlastní zpracování

5.4.10. Prostory a vybavení

Činnost školní družiny je prováděna v hlavní budově ZŠ Chelčického, která prošla několika zdařilými rekonstrukcemi. Zřizovatelem školy je městská část Praha 3.

V rámci grantu Magistrátu hl.m. Prahy a za finanční podpory MČ Prahy 3 byl v roce 2002 přestavěn školní dvůr na víceúčelové hřiště s umělým povrchem.⁶¹

V roce 2010 se realizoval projekt „Zelená energie pro ZŠ Chelčického“ díky kterému byly všechny čtyři pavilony zrekonstruovány a zatepleny. Na střechu byla nainstalována fotovoltaická elektrárna, která má pomoci snížit náklady na energie až o třetinu. Bylo vyměněno 352 oken a 14 nevyhovujících dveří. Terasa před budovou B se dočkala také renovace, betonový povrch nahradil gumový. To vše s pomocí Magistrátu hl.m. Prahy a strukturálních fondů EU.⁶²

Ve školním roce 2011/2012 byly rekonstruovány prostory školní družiny. V tomto roce byla také vybudována nová počítačová pracovna.⁶³

Dále se podařilo realizovat hned několik projektů:

- Revitalizovat sportovní hřiště
- Vytvořit nový vestibul a šatny
- Rekonstruovat pracovnu chemie
- Zprovoznit a vybavit novou hernu školní družiny

Obrázek 1 Základní škola po rekonstrukci

Zdroj: Zdroj: <http://www.zschelcickeho.cz/?kam=fotogalerie>

⁶¹ Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015

⁶² Praha 3 otevřela nejmodernější ekoškolu. Městská část Praha 3 [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/skolstvi/praha-3-otevrela-nejmodernejsi-ekoskolu.html>

⁶³ Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015

Pro denní provoz družiny a kroužků jsou k dispozici tyto prostory:

- 2 tělocvičny – jedna větší a druhá menší, jsou vybaveny sportovním vybavením, využívají se pro sportovní kroužky anebo pro volnou zábavu při nepříznivém počasí
- 2 místnosti keramiky – slouží jak pro žáky tak pro dospělé, k dispozici je i keramická pec
- Sál v suterénu – nachází se ve sklepě školy, jsou zde zrcadla, je využíván na kroužky tance, dramatického kroužku a jiných aktivit
- Počítačová učebna – moderně vybavena, slouží primárně pro provoz kroužku a školních předmětů
- Terasa – umístěna před pavilonem B, s přístupem z několika tříd, má gumový povrch a na něm herní prvky, ideální pro trávení volného času venku
- Hřiště – nachází se na dvoře školy, má umělý povrch, k dispozici jsou basketbalové koše, branky a síť na volejbal
- 7 tříd – velikosti odpovídají počtu žáků ve třídě dle vyhlášky č. 410/2005 Sb., jsou vybaveny dětskými knihovničkami, k dispozici jsou hračky, stavebnice, stolní hry a také hudební nástroje, družiny jsou vybaveny CD přehrávači a televizory s DVD přehrávačem

Jednotlivé třídy jsou hodnoceny velmi kvalitně. Každá z nich splňuje pravidlo, že prostory pro trávení volného času se mají lišit od tříd určených k vyučování. Třídy jsou vhodně dispozičně rozděleny na jednotlivé zóny: hraní na zemi pokryté kobercem, zóna se stoly pro sezení uspořádaná do kruhu zajišťují společnou komunikaci všech dětí, prostor pro uschování osobních věcí a prostor pro pedagoga. Třídy jsou vkusně vymalovány, vyzdobeny výtvary dětí a navozují tak pocit bezpečí a příjemnou atmosféru.

K rekreační i výchovné činnosti je možné také využít přírodní areál Křížek, který se nachází hned nad školou. V minulých letech byl využíván sportovní areál „Tenisové centrum Olšanská“. S tímto areálem měla ZŠ dohodu, kdy děti mohly trávit odpolední hodiny právě v tomto objektu bez úplaty.

5.4.11. *Personál*

Struktura personálu je tvořena ředitelem školy, vedoucí vychovatelkou a vychovateli jednotlivých oddělení. Ředitelem je Pavel Ostap, vystudovaný doktor filozofie na fakultě pedagogiky. Vedoucí vychovatelů je Marie Valentová, která má vystudovaný bakalářský titul obor pedagogika. Ostatní pracovníci ve školní družině mají povinnost alespoň pedagogického minima. Věkové rozpětí vychovatelů je od 25- 32 let s výjimkou vedoucí vychovatelky, které je 54 let.

Kroužky jsou vedeny převážně interními pedagogy buď přímo vychovateli družin anebo učiteli z prvního stupně. Jedinou výjimku tvoří kroužek klavíru, na který je najata lektorka s příslušným vzděláním. Vedoucí družiny požaduje, aby všichni lektoři kroužků měli alespoň certifikát na vyučovanou činnost. Například Jakub Šolc, lektor florbalu, absolvoval kurz v Domě dětí a mládeže na Praze 5 a následně dostal příslušný certifikát. Kroužek keramiky je velmi žádaný, ale do tohoto roku pouze jedna vychovatelka Marie Valentová měla požadovaný kurz a dá se říci, že kapacitně to nebylo možné dlouhodobě zvládat. Proto další dvě vychovatelky absolvovaly kurz keramiky a nyní je organizace kroužku mnohem jednodušší.

Ředitel školy klade velký důraz na průběžné, celoroční školení svých zaměstnanců. Zaměření a druhy školení navrhuje buď on sám anebo si vychovatelé sami zažádají o určitý kurz a následně je schválen ředitelem. Veškeré kurzy jsou financovány školou.

Přehled absolvovaných kurzů vychovatelkami:

- Tvořivé hry s fantazií, pohybové hry pro děti mladšího školního věku v Národním institutu pro další vzdělávání
- Legislativa zájmového vzdělávání (určen pro vedoucí vychovatelku) taktéž v Národním institutu pro další vzdělávání
- Kurz pletení z pedigu⁶⁴
- Rozvíjející hry na grafomotoriku⁶⁵
- Rozvíjející hry pro seznamování dětí v kolektivu

⁶⁴ Ratan (rákos)

⁶⁵ Soubor činností, které jsou vykonávány při psaní a kreslení

Všichni vychovatelé splňují hlavní předpoklad pro výkon jejich práce, a to je kladný vztah k dětem a velká empatie. Umí děti motivovat a řešit individuální nebo kolektivní neshody ve třídě. Vyznačují se pevnými morálními hodnotami, dle kterých řeší konflikty. Všichni také disponují fyzickou zdatností a ovládají širokou škálu volnočasových aktivit a co je ještě důležitější, umí perfektně děti vést a učit je novým schopnostem.

5.5. Financování

Základní škola Chelčického je příspěvková organizace, zřizována Městskou částí Praha 3. Je financována z více zdrojů. Tím hlavním zdrojem jsou dotace ze státního rozpočtu. Dalšími zdroji jsou dotace z rozpočtu územně samosprávních celků, mezinárodních programů a z prostředků získaných vlastní hospodářskou či doplňkovou činností.

Samospráva, v tomto případě Městská část Praha 3, přerozděluje dotace státního rozpočtu dle školského zákona č. 561/2004 Sb, odstavec § 160, které jsou určeny na neinvestiční výdaje a těmi například jsou: platy, náhrady platů, odměny, úhrada pojistného na sociální zabezpečení a všeobecné zdravotní pojištění, příděly do fondu kulturních a sociálních potřeb, výdaje na školní potřeby atd. Dále jsou investovány vlastní zdroje zřizovatele. Z následující tabulky je vidět, že ZŠ Chelčického obdržela na rok 2016 největší dotaci od MČ Prahy 3.

Tabulka 7 Návrh neinvestičních příspěvků příspěvkovým organizacím zřízeným MČ Praha 3 na rok 2016

par. 3113 - Základní školy	40 638,1
Základní škola, Praha 3, Cimburkova 16/800	4 596,3
Základní škola, Praha 3, Jeseniova 96/2400	4 732,0
Základní škola, Praha 3, náměstí Jiřího z Poděbrad 7, 8/1685	4 580,0
Základní škola, Praha 3, Lupáčova 1/1200	4 270,1
Základní škola Pražačka, Praha 3, Nad Ohradou 25/1700	2 597,5
Základní škola a mateřská škola, Praha 3, Chelčického 43/2614	6 075,5
Základní škola a mateřská škola Chmelnice, Praha 3, K Lučinám 18/2500	3 760,0
Základní škola a mateřská škola, Praha 3, náměstí Jiřího z Lobkovic 22/121	5 061,5
Základní škola a mateřská škola Jaroslava Seiferta, Praha 3, Vlkova 31/800	4 140,5
Základní škola a mateřská škola Jaroslava Seiferta, Praha 3, Vlkova 31/800 - mzdové náklady	824,7

Zdroj: http://www.praha3.cz/public/5a/9c/c1/338212_177666__2016_Navrh_rozpoctu_komplet.pdf

Následující zanalyzování hospodářské činnosti je za rok 2014, jelikož hospodaření za rok 2015 bude uveřejněno ve výroční zprávě za školní rok 2015/2016.

Náklady hlavní činnosti

Náklady dosáhly částky 15 748 mil. Kč. Největší částka byla tvořena spotřebou materiálu. Materiál využitý pro potřeby vyučování a provoz školní družiny činil 151 tis. Kč a to přesněji rozděleno: na výtvarné potřeby, drobný majetek: nábytek (271 tis. Kč), keramická tabule (6 tis. Kč) a ostatní materiál (143 tis. Kč) využitý na školní soutěže. Náklady na energie byly druhou největší položkou za uplynulý rok. Do dlouhodobého hmotného majetku byl zahrnut nábytek do tříd, 10 sad PC a keramická pec. Služby týkající se školní družiny zahrnovaly školení pedagogů (17 tis. Kč) a školní akce (662 tis. Kč). Mzdové náklady dosáhly celkové výše 1 454 mil. Kč. Tyto prostředky byly vyplaceny ze školního placeného za kroužky provozované ve školní družině a z účelových dotací.⁶⁶

Tabulka 8 Náklady hlavní činnosti

NÁKLADY 2014	
Spotřeba materiálu	3 653 000
Spotřeba energie	3 043 000
Náklady na DDHM a DDNM	1 005 000
Opravy a údržba	1 656 000
Služby	2 184 000
Mzdové náklady	1 454 000
Ostatní náklady z činnosti	2 753 000
Náklady celkem	15 748 000

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy 2014/2015

Náklady doplňkové činnosti

Náklady doplňkové činnosti se týkaly především mzdových nákladů (včetně pojistného a nákupu energií).⁶⁷

⁶⁶ Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015

⁶⁷ Tamtéž

Tabulka 9 Náklady doplňkové činnosti

NÁKLADY Doplňková činnost	
Mzdové náklady	1 609 000
Nákup energií	543 000
Náklady celkem	2 152 000

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy 2014/2015

Výnosy hlavní činnosti

Výnosy v rámci hlavní činnosti byly v rozhodující části tvořeny neinvestičním příspěvkem od zřizovatele v hodnotě 11 114 mil Kč, který udává jeho přesné členění uvedené v tabulce. Výnosy školy se skládaly z velké části ze školného ve školní družině a školních kroužcích, což činilo 1 267 mil. Kč. Výnosy ze stravného byly nejvyšší položkou ve vyúčtování. Ostatní výnosy byly tvořeny prodejem čipů ve školní jídelně a platbami od rodičů na lyžařské výcviky a školy v přírodě.⁶⁸

Tabulka 10 Výnosy hlavní činnosti

VÝNOSY 2014	
Neinvestiční příspěvek od zřizovatele	
Provozní příspěvek	8 542 000
Příspěvek na odpisy	1 903 000
Dotace na asistenta	285 000
Dotace na odměny	347 000
Prevence	37 000
Výnosy školy	
Stravné	2 469 000
Školné ŠD a úplata za kroužky	1 267 000
Úroky z vkladů na BÚ	9 000
Ostatní výnosy	700 000
Fondy organizace	336 000
Výnosy celkem	15 895 000

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy 2014/2015

⁶⁸ Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015

Výnosy doplňkové činnosti

Výnosy doplňkové činnosti plynuly z pronájmu bytových i nebytových prostorů školy, z vaření obědů pro cizí strávníky a z výroby elektřiny solární elektrárnou.⁶⁹

Tabulka 11 Výnosy doplňkové činnosti

VÝNOSY Doplňková činnost	
Pronájem prostor školy	1 428 000
Služby školní jídelny	699 000
Výroby elektřiny solární elektrárnou	234 000
Výnosy celkem	2 361 000

Zdroj: vlastní zpracování dle Výroční zprávy 2014/2015

Fondy

Z fondů organizace bylo ve sledovaném období čerpáno 336 tis. Kč, z toho 100 tis. Kč bylo použito na materiál ve všech střediscích ZŠ a na dofinancování školy v přírodě (25 000 Kč). Dále bylo čerpáno 163 tis. Kč z investičního fondu na opravy a 72 tis. Kč z fondu odměn.⁷⁰

Výsledek hospodářské činnosti

Pokud je výsledek hospodářské činnosti kladný, potom je dáno zákonem jak s ním naložit. Dle zákona § 56 odst. 2 zákona č. 218/2000 Sb. může příspěvková organizace zlepšený výsledek rozdělovat do fondů, ale pouze v případě, že byl uhrazen případný zhoršený výsledek předchozího roku. Jedná se o fond odměn, fond reprodukce majetku či rezervní fond, které mohou v budoucích letech pokrýt záporný hospodářský výsledek.

Za rok 2014 příspěvková organizace Základní škola Chelčického prokázala kladný hospodářský výsledek ve výši 146 tis. Kč, který byl po schválení zřizovatele vložen do fondů organizace. Hospodářský výsledek doplňkové činnosti činil 209 tis. Kč.

Dle finanční kontroly, která byla provedena odborem kontroly a interního auditu MČ Prahy 3, nebyla nalezena žádná pochybení. Stav majetku a závazků v inventarizaci souhlasil se stavem v účetnictví. Nebyly zjištěny nedostatky v žádné oblasti financování.⁷¹

⁶⁹ Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015

⁷⁰ Tamtéž

⁷¹ Tamtéž

Hospodaření školní družiny

Jak již bylo zmíněno, účastníci školní družiny platí roční poplatek ve výši 1 500 Kč spolu s dobrovolným poplatkem 100 Kč na narozeninové oslavy a 50 Kč na hygienické potřeby. Kroužky jsou hrazeny dle finanční náročnosti provozu. Lektori kroužků obdrží 2/3 výdělku, jehož výše nesmí překročit částku 2 400 Kč za měsíc a 1/3 je určena právě na provoz kroužků (elektřina či nákup sportovního a jiného vybavení). Lektorům je výplata vystavována dle Dohody o provedení práce. Školní akce a jejich vstupné je hrazeno žáky.

6. Zhodnocení výsledků výzkumu

Hlavním posláním školní družiny je zabezpečovat zájmové činnosti, odpočinek a rekreaci žáků. Školní družina usiluje o smysluplné trávení volného času dětí a utváření jejich návyků. Po provedení výzkumu může být konstatováno, že poslání školní družiny je naplňováno, a to na velmi dobré úrovni.

Jako pozitiva bych uvedla, že nastavení norem a pravidel pro organizaci školní družiny a jejího plánování je na velmi dobré úrovni. Je zřejmé, že utváření programu je prováděno na základě zkušeností vychovatelů mající dlouholetou praxi v oboru. Program je navíc přizpůsoben prostředí a dovednostem žáků.

Pedagogický personál, mající dobré kolegiální vztahy, má velkou oporu v řediteli školy. To usnadňuje komunikaci při navrhování nových nápadů a projektů pro zkvalitňování služeb školní družiny. Vychovatelé jsou motivováni pro sebezdokonalování a pro neustálý rozvoj v pedagogice volného času pomocí školení a kurzů, které jsou hrazeny školou. Vychovatelky také spatřují výhodu v tom, že součástí jejich kolektivu jsou 3 muži, kteří zastoupí náročnější práce, například při stěhování sportovního náradí.

Vybavení družin a vlastní prostory školy jsou na vynikající úrovni. Třídy disponují veškerými potřebnými pomůckami a vybavením, které jsou třeba pro provozování zájmových činností. Jako velké pozitivum hodnotím rekonstrukce provedené v minulých letech. Jedná se především o školní hřiště, terasy, tělocvičny, rekonstrukce stávajících tříd a vybudování zcela nové třídy, což vedlo ke zkvalitnění trávení času v družině a navýšení kapacity o jedno nové oddělení.

Oblast financování školy a její družiny hodnotím pozitivně. V posledních letech základní škola vykazuje kladný hospodářský výsledek. Ten je zapříčiněn vhodným hospodařením školy jako takové, a dále pak odpovědným rozpočtovým plánováním Městské části Prahy 3, které poskytuje dostatečný příspěvkový poplatek na provoz školy a školní družiny.

Škola ve spolupráci s Městskou částí Prahy 3 se snaží aktivně žádat o finanční prostředky prostřednictvím evropské, státní a obecní dotace. Například na projekt „Zelená energie pro ZŠ Chelčického“, který stál za rekonstrukcí čtyř pavilonů školy, byly využity dotace Magistrátu hl. města Prahy ve výši 22 milionů a dalších 18 milionů bylo čerpáno ze strukturálních fondů EU.

Kladně hodnotím program „Koncepce spolupráce městské části Praha 3 s nestátními neziskovými organizacemi“, který zaručuje udržitelný rozvoj neziskových organizací a stará se o zkvalitňování volnočasových institucí ve vybrané lokalitě.

Jako hlavní nedostatek uvádí vedoucí družiny Marie Valentová příliš velký počet dětí v oddělení. Je to v průměru 25 až 30 dětí. Jako důsledky toho se jeví obtížné organizování aktivit a nedostatek individuální pozornosti všem dětem. Těm se pak nedostává potřebná úroveň kvality volnočasových aktivit, která by byla zajištěna v případě menšího kolektivu. Dle zkušenosti vedoucí družiny se nejlépe pracuje se skupinou 10 až 15 žáků. Případným řešením tohoto problému by bylo vybudování nových tříd a rozdělení dětí do menších skupin, což se ale v dohledné době bohužel nejeví reálné z důvodu nedostatku prostor ve škole. Možným řešením by bylo najmutí si nových pedagogů, kteří by pomáhali s organizací tak velkého kolektivu dětí. Také je třeba brát v potaz, že celkový počet dětí ve školní družině za poslední roky průměrně stoupá. Otázka kapacity družiny bude aktuálním tématem vedení školy.

Dalším negativem je nepravidelné odcházení dětí ze školní družiny. V mnoha případech rodič vyzvedne své dítě, které má rozdělanou činnost, což negativně ovlivňuje jak průběh zájmového vzdělávání jedince tak i celého kolektivu. Vychovatelé se tomu snaží předejít komunikací s rodiči a informovaností o jejich týdenním programu družiny.

Jinými problémy, se kterými se vychovatelé potýkají, jsou pozdní odchody dětí ze školní družiny. Takové situace je možné řešit za přítomnosti policie a sociálního zařízení. Vychovatelé však v mnoha případech odmítají taková rozhodnutí učinit, aby nedošlo ke zhoršení situace, již tak traumatizovaného dítěte.

Problémem je také v současnosti neexistující právní úprava na vymáhání poplatků za školní družinu. Jediným možným řešením je vyloučení žáka ze školní družiny se souhlasem ředitele, což ale není v zájmu dítěte ani instituce.

Možným doporučením na zlepšení stavu v poskytování služeb by bylo rozšíření nabídky kroužků a nalákání většího počtu dětí k podílení se na aktivním trávení volného času. Za zmínku stojí plavecký bazén v Hotelu Olšanka, který se nachází v těsné blízkosti školy. Nabízí se možnost pronájmu bazénu v ne příliš vytíženou dobu za zvýhodněný poplatek.

Jako možný návrh na zlepšení stavu volnočasových institucí v městské části Prahy 3 bych doporučila zvážení členství v Národní síti zdravých měst České republiky a v jejím projektu Místní agenda 21, které by značně napomohlo neziskovým organizacím k získávání dotací ze zdrojů Evropské unie.

7. Závěr

Důvodem, proč se autorka bakalářské práce rozhodla věnovat tématu Volnočasové instituce pro mládež do 18 let, je jeho důležitý význam v zajišťování vhodných návyků kvalitně tráveného volného času dítěte, což významně přispívá ke zdravému rozvoji jedince a také napomáhá formovat společnost.

Hlavním cílem této práce bylo zhodnotit, zda školní družina na základní škole Chelčického plní své poslání. Dílčím cílem pak bylo určit možnosti trávení volného času a popsat vybrané volnočasové instituce na území městské části Prahy 3. Z důvodu velkého množství institucí na daném území se autorka soustředila především na neziskové organizace poskytující volnočasové aktivity dětem a mládeži.

V úvodu teoretické části byly vysvětleny klíčové pojmy týkající se tématu. Byl definován volný čas a jeho funkce, posléze pak popsán vývoj dítěte a mládeže a také byly charakterizovány vlastnosti pedagoga volného času. Dále následoval výčet všech institucí provozujících volnočasovou činnost. Na závěr teoretické části byla blíže charakterizována příspěvková organizace a možnosti finanční podpory neziskovým organizacím.

Výzkumná část zahrnovala popis městské části Prahy 3 spolu s popsáním možností trávení volného času v neziskových volnočasových institucích. Z institucí byla vybrána konkrétní a to výše zmíněná školní družina, u které byla provedena institucionální analýza dle Bronislawa Malinowskeho. Analýza se týkala zhodnocení stavu v oblasti norem a směrnic, nabízených služeb, personálu, movitého majetku a jeho vybavení a hospodaření příspěvkové organizace.

V ranních a odpoledních hodinách se školní družina stará o volný čas dítěte, který je vyplňován regeneračními, odpočinkovými, zábavnými a fyzicky rozvíjejícími aktivitami. Školní družina organizuje kroužky nabízející širokou škálu možností pro seberealizaci a rozvoj dítěte. Na základě vyhodnocení výsledků z výzkumné analýzy bylo zjištěno, že školní družina plní své poslání a to na velmi dobré úrovni.

Jako pozitivum může být hodnocen personál družiny, který splňuje veškeré předpoklady pro správné vyučování pedagogiky volného času dětí. Další výhodou družiny je velmi dobré vybavení tříd a velký výběr prostorů sloužící k trávení volného času. Jedná

se například o venkovní terasu propojenou s třídami, školní dvůr, dvě tělocvičny a v těsné blízkosti školy rozsáhlý park či sportovní areál.

Hospodaření školy bylo vyhodnoceno pozitivně. Výsledek hospodářské činnosti byl za poslední roky kladný, a to jak v hlavní činnosti tak činnosti doplňkové. Zisk z hospodaření školy byl zpět investován zejména do zřízených fondů.

Jako případný problém do budoucna se jeví maximální naplnění možné kapacity oddělení a s tím spojené odmítání žadatelů. Řešením by mohlo být vybudování nových tříd a rozšíření pedagogického personálu.

Školní družiny v České republice jsou institucemi, které navštěvuje největší počet dětí ve svém volném čase. Je důležité zabývat se kvalitou volnočasových aktivit, které jsou dětem poskytovány. Trávení volného času má velký význam pro jejich vývoj. Může jim usnadnit rozhodování čemu se věnovat v dospělosti a napomoci formovat novou generaci, která bude zastávat hlavní roli v naší společnosti.

8. Seznam použitých zdrojů

Knižní zdroje:

FIRTH, Raymond William (ed.). *Man and Culture: an evaluation of the work of Bronislaw Malinowski*. 2002. London: Routledge & Kegan Paul, 1970. ISBN 0-415-26717-X.

HÁJEK, Bedřich, Břetislav HOFBAUER a Jiřina PÁVKOVÁ. *Pedagogické ovlivňování volného času: současné trendy*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2008. ISBN 9788073674731.

JANDOUREK, Jan. *Sociologický slovník*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2001. ISBN 8071785350.

MALINOWSKI, Bronislaw. *A scientific theory of culture and other essays*. North Carolina: Chapel hill, 1944.

NORTH, Douglass Cecil. *Institutions, institutional change and economic performance*. 1st ed. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. ISBN 0521397340.

PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogika volného času*. Vyd. 3., aktualiz. Praha: Portál, 2002. ISBN 8071787116.

PÁVKOVÁ, Jiřina a Bedřich HÁJEK. *Školní družina*. Vyd. 1. Praha: Portál, 2003. ISBN 8071787515.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Vyd. 2., dopl. a přeprac. Praha: Karolinum, 2012. ISBN 9788024621531.

VÍT, Petr. *Praktický právní průvodce pro neziskové organizace*. První vydání. Praha: Grada, 2015. Manažer. ISBN 9788024754772.

VÁŽANSKÝ, Mojmír a Vladimír SMÉKAL. *Základy pedagogiky volného času*. Brno: Paido, 1995. Edice pedagogické literatury. ISBN 8090173799.

Internetové zdroje

Praha 3 otevřela nejmodernější ekoškolu. *Městská část Praha 3* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-28]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/skolstvi/praha-3-otevrela-nejmodernejsi-ekoskolu.html>

Organizace: OBČANSKÉ SDRUŽENÍ KULTURA PRO MLÁDEŽ. *Městská část Praha 3* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-01-18]. Dostupné z: http://www.praha3.cz/public/73/c4/62/266133_138277_obcanske_sdruzeni_kultura_pro_mladez.pdf

Projekty: Zkusebny.com. *Umělecký svaz České republiky* [online]. Praha: Občanské sdružení Kultura pro mládež, 2015 [cit. 2016-01-15]. Dostupné z: <http://www.oskpm.eu/projekt/>

Z knihy Praha 3 známá neznámá. *Městská část Praha 3* [online]. Praha: Městská část Praha 3, 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/o-mc-praha-3/historie/z-knihy-praha-3-znama-neznama-1/index.html>

O městské části Praha 3. *Městská část Praha 3* [online]. Praha: Městská část Praha 3, 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/o-mc-praha-3/index.html>

O městské části Praha 3. *Městská část Praha 3* [online]. Praha: Městská část Praha 3, 2016 [cit. 2016-02-09]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/noviny/o-mc-praha-3/index.html>

MEZINÁRODNÍ VISEGRÁDSKÝ FOND. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-29]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/mezinarodni-visegradsky-fond>

EVROPSKÁ NADACE MLÁDEŽE RADY EVROPY. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/evropska-nadace-mladeze-rady-evropy>

PROGRAMY STÁTNÍ PODPORY PRÁCE S DĚTMI A MLÁDEŽÍ NA ROK 2016. *MŠMT: Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy* [online]. Praha: MŠMT, 2016 [cit. 2016-02-28]. Dostupné z: <http://www.msmt.cz/mladez/programy-statni-podpory-prace-s-detmi-a-mladezi-na-rok-2016>

Neziskový sektor - úvod do problematiky. *Účetní kavárna* [online]. Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-17]. Dostupné z: [http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=\\$index=410](http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d31971v39172-neziskovy-sektor-uvod-do-problematiky/?search_query=$index=410)

Hospodaření příspěvkových organizací z hlediska vztahu zřizovatele a PO. *Účetní kavárna* [online]. Wolters Kluwer ČR, 2016 [cit. 2016-02-22]. Dostupné z: <http://www.ucetnikavarna.cz/archiv/dokument/doc-d9259v12078-hospodareni-prispevkovych-organizaci-z-hlediska-vztahu-zrizovatele-a/>

Fond obnovy a rozvoje. *Městská část Praha 3* [online]. Praha, 2016 [cit. 2016-03-08]. Dostupné z: <http://www.praha3.cz/samosprava/zastupitelstvo/fondy/fond-obnovy-a-rozvoje/index.html>

Ostatní zdroje:

Stanovy NSZM ČR. Praha: Národní síť Zdravých měst ČR, 2005.

USNESENÍ: Vyhlášení programů pro poskytnutí dotací z Dotačního fondu městské části Praha 3- Dotační program pro oblast volnočasových aktivit dětí a mládeže. Praha, 2015.

USNESENÍ: Vyhlášení programů pro poskytnutí dotací z Dotačního fondu městské části Praha - Dotační program pro oblast tělovýchovy a sportu. Praha, 2015.

Výroční zpráva školní rok 2014/2015: Základní škola Chelčického. 2015.

Školní vzdělávací program "CESTIČKY" pro zájmové vzdělávání: Školní družina. 2012.

Výroční zpráva: Sdružení mladých ochránců přírody Českého svazu ochránců přírody. 2014.

VNITŘNÍ A ORGANIZAČNÍ ŘÁD: Dům dětí a mládeže- Ulita. Praha, 2015.

VNITŘNÍ A ORGANIZAČNÍ ŘÁD. ZŠ Chelčického.

8. Přílohy

Příloha č. 1 – Fotografie

Příloha č. 2 – Měsíční rozvrh činností pro 1. třídy

Příloha č. 3 – Týdenní program odpoledních činností pro děti 1. a 2. třídy

Příloha č. 4 – Evidenční list žáka

Příloha č. 5 – Rozdělení kroužků

Příloha č. 1 – Fotografie

Zdroj: <http://www.zschelcickeho.cz/?kam=fotogalerie>

Fotografie 1 – Nově zrekonstruovaná třída školní družiny

Fotografie 2 – Oslava dne dětí na školním hřišti

Fotografie 3 – Sportovní odpoledne v tělocvičně

Fotografie 4 – Divadélko ve školní družině

Příloha č. 2 – Měsíční rozvrh činností pro 1. třídy

LEDEN

1. třída

VÝTVARNÁ ČINNOST

- SNĚHULÁK - čarotka, špachtle, knoflíky, máslo
- TŘI KRÁLOVÉ - kresba podle rytmických a hlasů představenosti
- ZIMNÍ KRAJINA - čarotka, inkoust, omáčka
- DESKY - nýsota deska na rytmickou
- ZIMNÍ OBLIČEJ - obličej čarotka a palecové rukavice, omáčka, lepidlo, másto

LITER.-DRAMATICKÁ Č.

- hračky na ledě
- prauostiky na ledě
- povídky o Třech královcích
- hračky si na Tři krále

HUDEBNÍ ČINNOST

- rytmické písně pro skupinový zpěv
- skupinový zpěv
- „superstar“
- poslední CD

SEBEOBSLUŽNÁ Č.

- Tři králové
- zimní
- bezpečnost při oděvních
- povídky o rytmickém

RELAXAČNÍ ČINNOST

- čítka
- poslech mluveného slova
- relaxační hudba
- rytmická

Příloha č. 3 – Týdenní program odpoledních činností pro děti 1. a 2. třídy

1-2 L

Týdenní skladba zaměstnání

Den	11:45 - 12:00	13:00 - 13:30	13:30 - 14:00	14:00 - 15:00	15:00 - 17:00
Pondělí	1/2 vyučování → KVALIFIKACE	OVĚD → LITNÍ HYGIENA	RELAXAČNÍ ČINNOSTI → ČETBA PŘÍKLADŮ PER, VYPRÁVĚNÍ	Výtvářná ČINNOST (pracovní roba, čísloprvky, čísloprvky)	- KROUŽKY - ODP. ČINN. (dle standardu) - POBYT VE ŠKOLĚ
Úterý	OVĚD → LITNÍ HYGIENA	RELAXAČNÍ ČINNOSTI → ČETBA 2 KAPITOL	Individ. pracovní činnosti (pracovní roba, čísloprvky, čísloprvky)	Individ. pracovní činnosti → ly, ly, kolážová malba	- KROUŽKY - 2. AŽ 4. ČINN. (dle standardu) - POBYT VE ŠKOLĚ
Středa	1/2 vyučování → KVALIFIKACE	OVĚD → LITNÍ HYGIENA	RELAXAČNÍ ČINNOSTI → POBYT VE ŠKOLĚ	STŘEDEČNÍ AKCE (ly, ly, ly, pracovní roba)	
Čtvrtek	OVĚD → LITNÍ HYGIENA	RELAXAČNÍ ČINNOSTI → ČETBA 2 KAPITOL	Pracovní činnosti (pracovní roba, čísloprvky, čísloprvky)	Individ. pracovní činnosti → ly, ly, kolážová malba	- KROUŽKY - 2. AŽ 4. ČINN. (dle standardu) - POBYT VE ŠKOLĚ
Pátek	OVĚD → LITNÍ HYGIENA	RELAXAČNÍ ČINNOSTI → ČETBA 2 KAPITOL	Výtvářná činnosti → ly, ly, kolážová malba	Individ. pracovní činnosti → ly, ly, kolážová malba	- KROUŽKY - 2. AŽ 4. ČINN. (dle standardu) - POBYT VE ŠKOLĚ

Příloha č. 4 – Evidenční list žáka

EVIDENČNÍ LIST ŽÁKA – ZÁPISNÍ LÍSTEK PRO ROK

Školní družina při ZŠ a MŠ v Praze 3, Chelčického 43

Jméno žáka Datum narození

Zdravotní pojišťovna Třída

Bydliště

Specifické zvláštnosti a poruchy (onemocnění, alergie) u dítěte :
.....
.....

Jméno a zaměstnání matky:

Tel.:

Jméno a zaměstnání otce:

Tel.:

Náhradní kontakt (prarodiče, teta, strýc, soused, ...)

.....

Uvedené údaje podléhají ochraně zejména podle zákona č. 101/2000 Sb. o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů, zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a zákona č. 365/2000 Sb., o informačních systémech veřejné správy a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

V jaké oblasti mohou rodiče pomoci školní družině? Vypište konkrétní nabídky (propagační předměty, papíry, xerox, doprava, sponzorské dary, ...)

.....

.....

Souhlasíte s narozeninovou párty? ANO – NE (100,-Kč/rok)
Hygienické potřeby ANO – NE (50,-Kč/rok)

Záznamy o propuštění dítěte ze školní družiny (vyplňte pouze odchází-li dítě samo)

Pondělí – hodina

Úterý – hodina

Středa – hodina

Čtvrtek – hodina

Pátek – hodina

Dítě odchází SAMO nebo V DOPROVODU (nehodící se škrtněte)

S kým může dítě odcházet ze ŠD:

.....

Upozornění rodičům: Má-li být dítě involněno z družiny dříve než v hodinu určenou na zápisním lístku, musí se předem prokázat písemným vyzváním rodičů.

Pokud nebude dítě vyzvednuto ze ŠD do 17:30 hod je vychovatelka oprávněna účtovat poplatek 200,- Kč za každou započatou hodinu.

Stvrzujeme, že veškeré údaje jsou pravdivé, případné změny ihned oznámíme a zároveň jsme byli seznámeni s vnitřním řádem školní družiny, který visí ve vestibulu školy. Toto vše stvrzujeme svým podpisem.

.....

Příloha č. 5 – Rozdělení kroužků

ROZDĚLENÍ KROUŽKŮ OD 1.10.2015 DO 24.6.2015

Nabízené kroužky jsou určeny i pro děti, které nenavštěvují školní družinu. Rodič žáka písemně přihlásí, obdrží složenku a tu nejpozději do konce září uhradí. Splatno pololetně - ceny jsou uvedeny za pololetí.

PO	keramika pro 1.tř	11:00-11:45	300,-Kč
	angličtina	14:00-14:45	850,-Kč (2x týdně)
	mažoretky	14:00-14:45	850,-Kč (2x týdně)
	počítače	14:00-14:45	600,-Kč
	keramika	14:00-14:45	600,-Kč (+200,-Kč hotově na materiál)
		15:00-15:45	600,-Kč (+200,-Kč hotově na materiál)
	chovatelství	15:00-16:30	750,-Kč
	vaření	15:00-16:00	600,-Kč (+200,-Kč hotově na suroviny)
	florbal	15:45-17:15	850,-Kč (2x týdně)
	ÚT	keramika pro 1.tř	11:00-11:45
arteterapie		14:00-15:30	600,-Kč (+200,-Kč hotově na materiál)
taneční mix		14:00-14:45	850,-Kč (2x týdně)
		15:00-15:45	850,-Kč (2x týdně)
florbal		15:45-17:15	
ČT	angličtina	14:00-14:45	
	taneční mix	14:00-14:45	
		15:00-15:45	
	stolní tenis	15:15-16:00	500,-Kč
	kreativní	15:00-16:00	600,-Kč (+200,-Kč hotově na materiál)
	fotbal	15:30-17:00	850,-Kč
	jóga	15:45-16:30	600,-Kč
	klavír	dle dohody individuálně	1 000,-Kč
PÁ	mažoretky	14:00-14:45	
	sportovní	14:00-15:00	800,-Kč
	hip hop	14:00-15:00	600,-Kč
	dramafáček	15:00-15:45	600,-Kč
	basketbal	15:30-16:30	800,-Kč

Ve čtvrtek nabízíme preventivní logopedický kroužek hravého čtení pod vedením Mgr. J. Plecháčové (individuální přístup) 600,-Kč

Keramika pro dospělé 2x 45 minut (výroba + glazování) 150,-Kč
(vždy po předchozí dohodě u vedoucí ŠD - minimálně 4 osoby)